

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SAKARYA HENDEK BELEDİYESİ

2023 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	10
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	58

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu Tablosu	3
Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri Tablosu.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri Tablosu	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler Tablosu	7
Tablo 8: Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile Muhasebe Kayıtlarının Mukayesesi Tablosu	14
Tablo 9: Gayrimenkul Hesapları Yıl Sonu Bakiyeleri Tablosu	17
Tablo 10: Kayıtlı Değerinden Daha Fazla Amortisman Ayrılan Varlıklar Tablosu	18
Tablo 11: Amortisman Ayrılmayan Varlıklar Tablosu	20
Tablo 12: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Harcamalarda Ödenek Hududu Aşımı Tablosu	46

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
EKAP	Elektronik Kamu Alımları Platformu
EN	European Norm
EYT	Emeklilikte Yaşa Takılanlar
FS	Full Scale
GR ENE	Gross Weight European Norm
ISO	International Organization for Standardization
KHK	Kanun Hükümünde Kararname
Mac	Kütle Zayıflama Katsayısı
No./no.	Numara
OHSAS	Occupational Health and Safety Management Systems
PR EN	Proposed European Norm
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TL	Türk Lirası
TS EN	Türk Standardı European Norm
TS EN ISO	Türk Standardı European Norm International Organization for Standardization
TS ISO	Türk Standardı International Organization for Standardization
TSE	Türk Standardları Enstitüsü
TSE EN	Türk Standardları Enstitüsü European Norm
UL	Underwriters Laboratories
ÜFE	Üretici Fiyatları Endeksi

vb. Ve Benzeri

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile Muhasebe Kayıtları Arasında Uyumsuzluk Bulunması
2. Belediyeye Ait Gayrimenkuller İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Giderleştirilmesi
3. Mevzuatta Belirtilen İşlemlerin Yapılmaması Sebebiyle Gayrimenkullere Dair Muhasebe Kayıtlarının Gerçeği Yansıtması
4. Maddi Duran Varlıkların Bir Kısmı İçin Amortisman Ayrılması veyahut Kayıtlı Değerinden Fazla Amortisman Ayrılması
5. Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıkların Tamamı İçin Amortisman Ayrılması
6. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Kayıtlı Tutarlardan Geçici Kabulü Yapılanların İlgili Varlık Hesabına Aktarılmaması
7. Ertelenmiş veyahut Taksitle Bağlanmış Olan Amme Borcunun Kısa Vadeli Kısmının Uzun Vadeli Yabancı Kaynak Olarak Takip Edilmesi
8. Vadesi Geçmiş Olan Vergi ve Diğer Yükümlülüklerin Hatalı Hesaplarda Takip Edilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Amme İdaresinden Olan Faaliyet Alacağı Kişi Alacağı Olarak Takip Edilmesi
2. İlam veyahut Teftiş Neticesinde Tespit Edilen Alacakların Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmemesi
3. Gayrimenkul Mahiyetinde Olan Maddi Duran Varlıkların Doğrudan Giderleştirilmesi
4. Tahsisli Gayrimenkullere Dair Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması
5. İktisadi Değer Taşıyan Yazılım ve Lisans Tedariklerinin Doğrudan Giderleştirilmesi
6. Bir Yıldan Daha Uzun Bir Sürede Ödeneceği Tahmin Edilen Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Kısa Vadeli Yabancı Kaynak Olarak Takip Edilmesi

7. Karşılık Ayrılmadan Kıdem Tazminatı Ödenmesi ve Bu Ödeme ile Alakalı Hatalı Kayıtlar Yapılması
8. Bütçe Emaneti Ödemelerinde Mevzuatta Belirtilen Sıraya Uyulmaması
9. Kredi Kartlarıyla Yapılan Tahsilatın Ekseriyetinin Mevzuatta Belirtilen Süre İçinde İdarenin Banka Hesaplarına Aktarılmaması
10. Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi
11. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması
12. Hayvan Bakımevi İçin Mevzuatta Belirtilen Oranda Kaynak Ayrılmaması
13. Belediye Sınırları İçerisindeki Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması
14. Bazı Gayrimenkullerin İhale Yapılmadan ve Kira Sözleşmesi Bulunmadan Kullandırılması
15. Belediye Tarafından Yapılan Harcamalarda Tasarruf Tedbirlerine Riayet Edilmemesi
16. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/a ve 22/b Maddelerine Göre Yapılan Tedariklerde Mevzuata Uyulmaması
17. Doğrudan Temin Tedariklerinin Ekseriyetinde Mevzuatta Yer Alan Belge Tanzim Sıralamasına Riayet Edilmemesi
18. Parasal Limitin Altında Kalmak Maksudıyla Kısımlara Bölerek Alım Yapılması
19. Parasal Limitin Üzerinde Kalan Akaryakıt Tedariklerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d Maddesine Göre Yapılması
20. Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması
21. Bazı Mal Alım İhalelerinde Teknik Şartnamede Belirtilen Hususlara Riayet Edilmemesine Rağmen Kabul Yapılmış Olması

22. Mal Alım İşine Ait Teslimler/Muayeneler Esnasında Muayene ve Kabul Komisyonunun Hazır Bulunmaması

23. Ön/Kesin Proje Mevcut Olmamasına Rağmen Yapım İşi İhalesine ıkılmış Olması

24. Bazı Yapım İşlerinde Kesin Kabul Tarihlerinden Daha Evvel Tarihlerde Sona Erecek Kesin Teminat Mektupları Alınmış Olması

25. Kilit Parke Yol Yapım İşi İhalesinde Mevzuata Aykırılıklar Bulunması

26. Sunduğu İř Deneyim Belgesi İdari Şartnameye Uygun Olmayan İsteklinin İhale Dışı Bırakılmamış Olması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Hendek Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır. Hendek Belediyesinin karar organı olan Hendek Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 25 meclis üyesinden oluşmaktadır.

Belediye teşkilatı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Hendek Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 5 birim belirlenmiştir. Bunlar İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Basın Yayın

ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Hukuk Müdürlüğü ve Yazı İşleri Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan iki başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan iki başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 20 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılıklarına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu Tablosu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	312	132
Sözleşmeli Personel	-	-
Kadrolu İşçi	154	20
Geçici İşçi	-	-
Toplam	466	152
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	246

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu bir şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Hendek Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler çerçevesinde yürütmektedir.

Hendek Belediyesinin 2023 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2023 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Ek Ödenek (TL)	Eklene (+) /Düşülen (-) Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	30.129.000,00	30.300.000,00	-185.822,63	60.243.177,37	52.958.766,40	7.284.410,97	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	4.578.000,00	2.700.000,00	185.822,63	7.463.822,63	5.940.247,88	1.523.574,75	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	41.893.000,00	120.500.000,00	40.524.046,14	202.917.046,14	202.917.046,14	0,00	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	2.500.000,00	0,00	-666.653,17	1.833.346,83	1.833.346,83	0,00	0,00
05	Cari Transferler	0,00	3.833.000,00	300.000,00	2.051.453,15	6.184.453,15	6.184.453,15	0,00	0,00
06	Sermaye Giderleri	0,00	8.265.000,00	105.000.000,00	-48.913.125,75	64.351.874,25	64.351.874,25	0,00	0,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	1.000,00	0,00	16.499.000,00	16.500.000,00	16.500.000,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	1.000,00	0,00	-1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	8.800.000,00	1.200.000,00	-9.493.720,37	506.279,63	0,00	506.279,63	0,00
Toplam		0,00	100.000.000,00	260.000.000,00	0,00	360.000.000,00	350.685.734,65	9.314.265,35	0,00

Hendek Belediyesinin 2023 mali yılı bütçesi ile 100.000.000,00 TL ödenek öngörölmüş olup 260.000.000,00 TL ek ödenekle birlikte 2023 yılı ödenek toplamı 360.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 350.685.734,65 TL bütçe gideri yapılmış ve 9.314.265,35 TL ödenek iptal edilmiş olup 2024 yılına devreden ödenek ise bulunmamaktadır.

Tablo 3: 2023 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Vergi Gelirleri	27.680.500,00	66.736.154,74	99.985,94	66.636.168,80	240,73
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.785.500,00	63.063.067,86	578,00	63.062.489,86	1090,01
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.529.500,00	23.755.482,75	0,00	23.755.482,75	1.553,15
05-Diğer Gelirler	53.633.000,00	156.601.091,23	365,00	156.600.726,23	291,99
06-Sermaye Gelirleri	11.371.500,00	56.628.667,75	0,00	56.628.667,75	497,99
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
09-Red ve İadeler (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	-

Toplam	100.000.000,00	366.784.464,33	100.928,94	366.683.535,39	366,68
---------------	-----------------------	-----------------------	-------------------	-----------------------	---------------

Buna göre, 2023 yılında net bütçe geliri %366,68 olarak gerçekleşmiştir. Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler %1.553,15 ve diğer gelirler ise %1090,01 ile beklenenin çok üstünde gerçekleşmiş olup beklenenin altında gerçekleşen gelir kalemi bulunmamaktadır.

Tablo 4: 2023 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (TL)*	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Personel Giderleri	60.429.000,00	52.958.766,40	87,64
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	7.278.000,00	5.940.247,88	81,62
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	162.393.000,00	202.917.046,14	124,95
04-Faiz Giderleri	2.500.000,00	1.833.346,83	73,33
05-Cari Transferler	4.133.000,00	6.184.453,15	149,64
06-Sermaye Giderleri	113.265.000,00	64.351.874,25	56,82
07-Sermaye Transferleri	1.000,00	16.500.000,00	1.650.000,00
08-Borç Verme	1.000,00	0,00	-
09-Yedek Ödenekler	10.000.000,00	0,00	-
Toplam	360.000.000,00	350.685.734,65	97,41

*Bütçe ödeneği; başlangıç bütçesi ve ek bütçe toplamıdır.

Buna göre, 2023 yılında bütçe giderleri tahmin edilenin %97,41'i seviyesinde gerçekleşmiştir. Sermaye transferleri giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %1.649.900,00 oranında, cari transferler giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar %49,64 oranında aşılmıştır. Sermaye transferleri beklentinin çok üstünde %1.650.000,00, cari transferler beklentinin üstünde %149,64 ve mal ve hizmet alım giderleri beklentinin üstünde %124,95 gerçekleşirken; diğer gider kalemleri ise beklentinin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2022 yılının 2021 yılına, 2023 yılının 2022 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri Tablosu

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	23.570.980,85	33.303.948,46	66.736.154,74	41,29	100,39
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.589.104,57	2.742.940,93	63.063.067,86	72,61	2.199,10
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	2.156.440,00	9.173.190,73	23.755.482,75	325,39	158,97
Diğer Gelirler	45.601.164,71	87.315.302,59	156.601.091,23	91,48	79,35
Sermaye Gelirleri	15.464.835,80	25.890.733,90	56.628.667,75	67,42	118,72
Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	-	-
Toplam	88.382.525,93	158.426.116,61	366.784.464,33	79,25	131,52
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	31.504,09	188.749,79	100.928,94	499,13	-46,53
Net Toplam	88.351.021,84	158.237.366,82	366.683.535,39	79,10	131,73

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2023 yılında gelirler bir önceki yıla göre 208.446.168,57 TL'lik %131,73 oranında artış göstermiştir. Bu çerçevede cari yılda 2022 yılına göre, bütçe gelirlerinden red ve iadelerde 87.820,85 TL'lik %46,53 oranında azalış olmasına rağmen; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 60.320.126,93 TL'lik %2.199,10 oranında, alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirlerde 14.582.292,02 TL'lik %158,97 oranında ve sermaye gelirlerinde 30.737.933,85 TL'lik %118,72 oranında artışlar, toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Artışın büyük oranda, diğer gelirler kalemi ile teşebbüs ve mülkiyet gelirleri kaleminde tahmin edilenin üzerinde tahsilat yapılması sebebiyle olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2021-2023) Seyri Tablosu

Bütçe Giderinin Çeşidi	2021 Yılı (TL) (A)	2022 Yılı (TL) (B)	2023 Yılı (TL) (C)	2022-2021 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2023-2022 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	13.799.685,84	25.394.692,64	52.958.766,40	84,02	108,54
SGK Devlet Primi Giderleri	2.080.181,10	3.949.554,76	5.940.247,88	89,87	50,40
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	53.766.078,01	73.634.110,39	202.917.046,14	36,95	175,57
Faiz Giderleri	1.770.824,10	1.799.400,80	1.833.346,83	1,61	1,89
Cari Transferler	1.992.303,31	3.098.791,36	6.184.453,15	55,54	99,58
Sermaye Giderleri	7.433.607,83	20.695.437,37	64.351.874,25	178,40	210,95
Sermaye Transferleri	0,00	6.307.600,00	16.500.000,00	-	161,59

Borç Verme	0,00	0,00	0,00	-	-
Toplam	80.842.680,19	134.879.587,32	350.685.734,65	66,84	160,00

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2023 yılında 2022 yılına göre 215.806.147,33 TL ile %160,00 oranında artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2023 yılında sermaye giderlerinin 43.656.436,88 TL ile %210,95 oranında, mal ve hizmet alım giderlerinin 129.282.935,75 TL ile %175,57 oranında ve sermaye transferlerinin 10.192.400,00 TL ile %161,59 oranında arttığı görülmektedir. Bu gider kalemlerindeki artış, 2023 yılındaki genel fiyat artışlarına paralel olarak gerçekleşmiştir. Bütçe gider kalemleri içerisinde azalış gösteren herhangi bir gider kalemi bulunmamaktadır.

Faaliyet sonuçları tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2023 yılı faaliyet gideri 342.532.571,05 TL, faaliyet geliri 391.000.123,44 TL olup dönem olumlu faaliyet sonucu ise 48.467.552,39 TL olarak gerçekleşmiştir.

Henek Belediyesinin doğrudan hissedar olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler Tablosu

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Türkay Henek Yatırım Planlama ve Hizmet AŞ	52.845.681,31	52.845.681,31	100

Belediyenin dolaylı olarak sermaye ortağı olduğu şirket bulunmamaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Henek Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya,

Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir.

İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları, herhangi bir eğitim veyahut bilgilendirme yapılmamış olması nedeniyle yeterli değildir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur.

İdare performans programı, içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir.

Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır.

İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır.

İdarede yapılan görevlendirmelerde, görevler farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur.

Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata kısmen uygun hazırlanmış olup mevzubahis Raporda yer alan "Üst Yöneticinin İç Kontrol Güvence Beyanı" ve "Malî Hizmetler Birim Yöneticisinin Beyanı"; Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar Ve Performans

Programları ile Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in EK-2 ve EK-4 kısmında belirtilmiş olan taslak beyan metinlerine uyumlu değildir.

İdare tarafından Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sisteminin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamaktadır.

Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır.

İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Sakarya Hendek Belediyesinin 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile Muhasebe Kayıtları Arasında Uyumsuzluk Bulunması

İdarenin 2023 yılına ait İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinde yer alan tutarlar ile 2023 yılı bilançosunda yer alan tutarların örtüşmediği görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki amme idareleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun taşınır işlemlerine ilişkin hükümlerine istinaden çıkarılan Taşınır Mal Yönetmeliği uyarınca menkul kayıtlarını tutmak ve mali yıl sonunda Taşınır Yönetim Hesabını tanzim etmekle yükümlü kılınmışlardır.

18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin,

“Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde; demirbaşlar, makine ve cihazlar ile taşıtlar menkul olarak tanımlanmış,

“Belge ve Cetveller” başlıklı 10'uncu maddesinde; taşınır yönetim hesabını teşkil eden cetvellere teferruatlı olarak yer verilmiş,

“Taşınırların Kaydı” başlıklı 12'nci maddesinde; amme idarelerine ait menkullerin nasıl kayıt altına alınacağı ve nasıl takip edileceği belirtilmiş,

“Kayıt Zamanı, Kayıt Değeri ve Değer Tespit Komisyonu” başlıklı 13'üncü maddesinde; menkullerin, edinme şekline bakılmaksızın amme idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş yapılacağı; sarfiyata verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli sebeplerle kullanılamaz hale geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı menkulün ölümü gibi yok olma hallerinde ne şekilde çıkış kaydedileceği teferruatlı şekilde izah edilmiş,

“Taşınır Giriş ve Çıkış İşlemlerinin Muhasebe Birimine Bildirilmesi” başlıklı 30'uncu maddesinde; maddi duran varlık hesaplarında izlenen menkullere dair işlemlerin muhasebe birimine gönderilmesinin zaruri olduğu, muhasebe yetkililerinin ise kendilerine gönderilen menkul işlemlerine uygun olarak muhasebe kayıtlarını tutması icap ettiği belirtilmiş,

“Taşınır Mal Yönetim Hesabı” başlıklı 34'üncü maddesinde ise; menkul kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapılıp yapılmadığının harcama yetkilisi tarafından kontrol edileceği, taşınır mal yönetim hesabının teftişe esas olmak üzere taşınır kayıt yetkilisi tarafından harcama birimleri itibarıyla hazırlanacağı, ayrıca taşınır kontrol yetkilisince taşınırların kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğunun kontrol edilerek imzalanacağı

Hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden, İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinde yer alan tutarlar ile muhasebe kayıtlarında görünen tutarların birbiriyle uyumlu olması lazım geldiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede; İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile muhasebe kayıtlarında yer alan tutarların birbirinden farklı olduğu tespit edilmiş olup bu farklılıklar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 8: Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile Muhasebe Kayıtlarının Mukayesesi Tablosu

Hesap Kodu	Hesap Adı	Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli Verileri			Muhasebe Verileri		
		Yekûn Tutar (TL)	Yıl İçinde Çıkan Tutar (TL)	Gelecek Yıla Devreden Tutar (TL)	Yekûn Tutar (TL)	Yıl İçinde Çıkan Tutar (TL)	Gelecek Yıla Devreden Tutar (TL)
253	Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	136.743,98	0,00	136.743,98	10.107.140,96	0,00	10.107.140,96
254	Taşıtlar Hesabı	4.801.637,77	0,00	4.801.637,77	16.368.086,65	0,00	16.368.086,65
255	Demirbaşlar Hesabı	1.621.057,57	2.837,00	1.618.220,57	8.555.144,73	2.505.317,00	6.049.827,73

Mevzubahis uyumsuzluk sebebiyle, bilançoda 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı ve 255 Demirbaşlar Hesabı hatalı olarak yer almaktadır.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli ile muhasebe kayıtları arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi ve mali tablolara gerçek vaziyeti yansıtabilecek şekilde doğru veri aktarılması gerekmektedir.

BULGU 2: Belediyeye Ait Gayrimenkuller İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Giderleştirilmesi

Belediyenin mülkiyetinde bulunan yolların iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veyahut veriminin artırılması amacıyla yapılan tamirat-tadilat harcamalarının, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı yerine 630 Giderler Hesabına kayıt edilerek doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının işleyişinin izah edildiği 191'inci maddesinde; 251 no.lu hesapta kayıtlı yeraltı ve yerüstü nizamlarının iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin artırılmasına dair olarak bütçeye gider kaydıyla yapılan harcama tutarlarının yine 251 no.lu hesaba kaydedilmesi icap ettiği ifade edilmiş olup mezkûr Yönetmelik'in 630 Giderler Hesabına dair 372 ve 373'üncü maddelerinde ise; 251 no.lu hesapta takip edilen varlıkların iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veyahut veriminin artırılmasına dair harcamaların 630 no.lu hesapta muhasebeleştirileceği şeklinde bir hüküm bulunmamaktadır.

Diğer yandan Amortisman ve Tükenme Paylarına ilişkin 47 Sıra No.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde; duran varlıklardan hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı belirtilmiş olup bu Tebliğ'in 4'üncü maddesinde, duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi değerlerinin maliyet bedeli olacağı; maliyet bedelinin ise bir varlığın satın alınması, imal edilmesi veya değerinin artırılması için yapılan harcamalar veya verilen kıymetlerin yekûnu olacağı, bir varlık için yapılan harcamaların kayıtlı değerine ilave edilmesi halinde amortisman hesaplamasının varlığın yeni değeri üzerinden yapılacağı belirtilmiştir.

Mezkûr Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde ise; gayrimenkul hesaplarında kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan, 34.000 TL'lik limiti aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği hüküm altına alınmıştır. (mevzubahis limit 07.11.2023 tarihinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 114.000 TL olarak güncellenmiştir.)

Yapılan inceleme neticesinde; Belediyenin sahibi olduğu yolların iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veyahut veriminin artırılması amacıyla yapılan ve her biri mezkur Tebliğ'de yar alan 34.000 TL'lik (07.11.2023 tarihinden itibaren 114.000 TL'lik) hududu aşan yekûn 42.955.161,93 TL'lik değer artırıcı harcamanın, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri

Hesabında izlenmeyerek 630 Giderler Hesabı vasıtası ile doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiş olup bu sebeple, mali tablolarda 251 no.lu hesap ve 630 no.lu hesap 42.955.161,93 TL tutarında hatalı olarak yer almaktadır.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Yeraltı ve yerüstü nizamı olarak takip edilen varlıkların veriminin artırılması, kullanım süresinin uzatılması veyahut iyileştirilmesi saikiyle yapılan harcamaların, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Mevzuatta Belirtilen İşlemlerin Yapılmaması Sebebiyle Gayrimenkullere Dair Muhasebe Kayıtlarının Gerçeği Yansıtması

Belediyenin mülkiyetinde, idaresinde veyahut tasarrufunda bulunan gayrimenkullerin; cins tashihlerinin yapılmaması, kayıt formlarının tanzim edilmemesi ve icmal cetvellerinin hazırlanmaması sebebiyle, mali tablolarda yer alan 250 Arsa ve Araziler Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252 Binalar Hesabının gerçeği yansıtmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin, maddi duran varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemlerin izah edildiği 187'nci maddesinde maddi duran varlıklar hakkında; Taşınır Mal Yönetmeliği ve Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in ilgili hükümleri ile maddede belirtilen diğer hükümlere göre işlem yapılacağı ifade edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 10'uncu maddesi hükmü uyarınca; kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, idarelerinde veya kullanımlarında bulunan gayrimenkullerin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması halinde, fiili kullanım vaziyetleri esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Anılan maddenin devamında, tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen gayrimenkullere ait cins tashihlerinin, bu gayrimenkulleri kullanan idarenin vaziyeti tespit eden yazısı üzerine, taşınmaz maliki idareye ait olduğu belirtilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesi gereğince; amme idareleri, kendilerine ait olan gayrimenkulleri ilgisine göre, Yönetmeliğe ekli formlarda yer alan bilgileri ihtiva edecek şekilde kaydedeceklerdir.

Kamu idarelerinin gayrimenkul kayıt ve kontrol işlemleriyle vazifeli birimlerince hazırlanan bu formlar, gayrimenkul icmal cetvelleri hazırlanmak üzere, mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar birleştirilerek, Yönetmelik'in ekinde bulunan misale uygun şekilde, gayrimenkul icmal cetvelleri teşkil edilir. İcmal cetvelleri ve muhasebe kayıtları karşılaştırılarak, gerekli düzeltmeler yapılır.

Yapılan incelemede; bazı gayrimenkullere dair cins tashihi işleminin yapılmadığı ve kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgilerinin farklı olduğu, gayrimenkullere dair kayıt formlarının tutulmadığı, bu formlara istinaden hazırlanması icap eden gayrimenkul icmal cetvellerinin hazırlanmadığı ve icmal cetvellerine binaen yapılması lazım gelen muhasebe kaydı düzeltmelerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tabloda gayrimenkullerin takip edildiği hesapların yıl sonu bakiyeleri yer almaktadır.

Tablo 9: Gayrimenkul Hesapları Yıl Sonu Bakiyeleri Tablosu

Muhasebe Kayıtlarında İlgili Hesapların Tutarları ve Yekûnu (TL)	
250 Arazi ve Arsalar Hesabı	120.178.547,00
251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	680.912.835,57
252 Binalar Hesabı	741.069.334,21
Yekûn	1.542.160.716,78

Mevzubahis hatalardan dolayı, bilançoda maddi duran varlıklar içerisinde yer alan 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri ile 252 Binalar Hesabı kayıt ve tutar olarak gerçeği yansıtmamaktadır.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Gayrimenkullerin; cins tashihiinin yapılması, kayıt formlarının teşkil edilmesi, icmal cetvellerinin hazırlanması ve buna binaen muhasebe kayıtlarının düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Maddi Duran Varlıkların Bir Kısmı İçin Amortisman Ayrılmaması veyahut Kayıtlı Değerinden Fazla Amortisman Ayrılması

İdarenin maddi duran varlık grubunda kayıtlı bulunan bazı varlıklar için hiç amortisman ayrılmadığı, bazı varlıklar için ise kayıtlı değerinden daha fazla amortisman ayrıldığı

görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "25 Maddi Duran Varlıklar" hesap grubuna ilişkin olan "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinin (ç) bendinde; amortisman tabii varlıkların neler olduğu, bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, usul ve oranlarına ilişkin esas ve usullerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği, ayrılan amortismanların nasıl muhasebeleştirileceği ve varlıkların amortisman hesaplanmasına esas alınacak değerinin nasıl tespit edileceği tanzim edilmiştir.

Maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılan "257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı" da aynı Yönetmeliğin 202'nci ve 203'üncü maddelerinde izah edilmiştir. Amortisman ve tükenme payı ayrılmasına ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, usul ve oranlarının neler olacağı ise 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" başlıklı 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde açıklanmıştır.

İdarenin mali tabloları incelendiğinde; maddi duran varlık grubunda kayıtlı bulunan bazı varlıklar için hiç amortisman ayrılmadığı, bazı varlıklar için de kayıtlı değerinden daha fazla amortisman ayrıldığı tespit edilmiş olup bu vaziyet Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin mevzu bahis hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kayıtlı değerinden daha fazla amortisman ayrılan varlıklar ve hiç amortisman ayrılmayan varlıklar aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 10: Kayıtlı Değerinden Daha Fazla Amortisman Ayrılan Varlıklar Tablosu

Hesap Kodu Tüm Seviyeler	Hesap Adı	Varlıkların Yekûn Değeri (TL)	Amortismanların Yekûn Değeri (TL)	Fark (TL)
251.xx.07.00.	Yollar	93.139.117,51	574.875.344,75	-481.736.227,24
251.xx.99.99.	TANIMSIZ	0,00	10.980,00	-10.980,00
252.xx.xx.01.01	Hizmet Binaları	4.887.618,28	708.430.167,71	-703.542.549,43
252.xx.xx.01.99	Diğer	61.500,00	1.441.799,50	-1.380.299,50
253.02.01..	Tarım ve Ormancılık Makineleri ve Aletleri	0,00	7.179.517,91	-7.179.517,91
253.02.02..	İnşaat Makineleri ve Aletleri	0,00	30.513,00	-30.513,00
253.02.03..	Atölye Makineleri ve Aletleri	13.500,00	230.623,16	-217.123,16
253.02.05..	Güç Elektroniği ve Basınçlı Makineler ile Aletleri	108.095,98	210.068,76	-101.972,78
253.02.09..	Ayırma, Sınıflandırma Makineleri	0,00	611.693,42	-611.693,42

253.03.01..	Yıkama, Temizleme ve Ütüleme Cihaz ve Araçları	34.320,00	51.315,03	-16.995,03
253.03.02..	Beslenme, Gıda ve Mutfak Cihaz ve Aletleri	26.700,00	296.034,87	-269.334,87
253.03.04..	Ölçüm, Tartı, Çizim Cihazları ve Aletleri	0,00	100.186,57	-100.186,57
253.03.05..	Tıbbi ve Biyolojik Amaçlı Kullanılan Cihazlar ve Aletler	0,00	17.817,55	-17.817,55
253.03.06..	Araştırma ve Üretim Amaçlı Cihazları ve Aletleri	4.124,98	27.121,72	-22.996,74
253.03.07..	Müzik Aletleri ve Aksesuarları	0,00	101.038,50	-101.038,50
253.03.08..	Spor Amaçlı Kullanılan Cihaz ve Aletler	0,00	41.188,50	-41.188,50
254.01.03..	Yük Taşıma Araçları	13.223.006,65	13.933.272,17	-710.265,52
254.01.04..	Arazi Taşıtları	0,00	182.556,75	-182.556,75
254.01.05..	Özel Amaçlı Taşıtlar	0,00	763.033,45	-763.033,45
254.02.06..	Tekneler	0,00	30.000,00	-30.000,00
255.01.01..	Döşeme Demirbaşları	10.895,40	65.586,43	-54.691,03
255.01.04..	Seyahat, Muhafaza ve Taşıma Amaçlı Demirbaş Niteliğindeki Taşınırlar	1.849,65	20.671,89	-18.822,24
255.02.02..	Bilgisayar Çevre Birimleri	100.490,55	192.673,44	-92.182,89
255.02.03..	Tekser ve Çoğaltma Makineleri	0,00	98.906,76	-98.906,76
255.02.04..	Haberleşme Cihazları	49.644,00	164.998,16	-115.354,16
255.02.05..	Ses, Görüntü ve Sunum Cihazları	200.295,00	241.755,61	-41.460,61
255.02.06..	Aydınlatma Cihazları	0,00	89.721,39	-89.721,39
255.02.99..	Diğer Büro Makineleri ve Aletleri	160.425,00	200.475,55	-40.050,55
255.03.02..	Misafirhane, Konaklama ve Barınma Amaçlı Mobilyalar	12.750,00	176.561,74	-163.811,74
255.03.03..	Kafeterya ve Yemekhane Mobilyaları	13.125,00	25.746,51	-12.621,51
255.03.05..	Seminer ve Sunum Amaçlı Ürünler	0,00	5.602,50	-5.602,50
255.04.01..	Yemek Hazırlama Ekipmanları	0,00	33.127,23	-33.127,23
255.05.01..	Çiftlik Hayvanları	0,00	63.633,33	-63.633,33
255.05.03..	Gösteri Amaçlı Hayvanlar	0,00	19.560,00	-19.560,00
255.07.02..	Basılı Yayınlar	0,00	1.444,44	-1.444,44
255.08.01..	Eğitim Mobilyaları ve Donanımları	0,00	13.800,00	-13.800,00
255.08.02..	Öğrenmeyi Kolaylaştırıcı Ekipmanlar	0,00	147,93	-147,93
255.09.02..	Salon Sporlarında Kullanılan Demirbaşlar	0,00	103.470,36	-103.470,36

255.09.99..	Diğer Spor Amaçlı Kullanılan Demirbaşlar	1.730,00	13.336,65	-11.606,65
255.10.01..	Güvenlik ve Korunma Amaçlı Araçlar	0,00	1.091,55	-1.091,55
255.10.02..	Kontrol ve Güvenlik Sistemleri	12.816,78	118.047,48	-105.230,70
255.10.03..	Yangın Söndürme ve Tedbir Cihaz ve Araçları	2.616,00	3.426,50	-810,50
255.99.01..	Seyyar Kulübe, Kabin, Büfe ve Kafesler	0,00	36.651,28	-36.651,28
255.99.02..	Seyyar Tanklar ve Tüpler	16.422,00	17.006,10	-584,10
255.99.03..	Sergileme ve Tanıtım Amaçlı Taşınır	0,00	137.231,11	-137.231,11
Yekûn				-1.198.327.904,48

Tablo 11: Amortisman Ayrılmayan Varlıklar Tablosu

Hesap Kodu Tüm Seviyeler	Hesap Adı	Varlıkların Yekûn Değeri (TL)	Amortismanların Yekûn Değeri (TL)	Fark (TL)
251.xx.16.06.	Yolcu Terminalleri (Otogarlar)	578.520.195,93	0,00	578.520.195,93
251.xx.20.02.	Parklar ve Yeşil Alanlar	5.653.660,80	0,00	5.653.660,80
251.xx.20.04.	Rekreasyon Alanları	342.578,11	0,00	342.578,11
251.xx.20.06.	Pazar Yeri	3.133.264,38	0,00	3.133.264,38
251.xx.20.08.	Umuma Ait Binalar	64.012,81	0,00	64.012,81
251.xx.99.00.	Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	14.608,20	0,00	14.608,20
252.xx.99..	Diğer Binalar	8.376.998,86	0,00	8.376.998,86
252.xx.xx.04.07	Kütüphaneler	27.952.377,52	0,00	27.952.377,52
252.xx.xx.05.01	Spor Sahaları	674.135.304,45	0,00	674.135.304,45
252.xx.xx.09.04	Restoranlar, Lokantalar	2.989.182,04	0,00	2.989.182,04
253.02.01..	Tarım ve Ormancılık Makineleri	46.500,00	0,00	46.500,00
Yekûn				1.301.228.683,10

Tablolarda yer alan maddi duran varlıklara; kayıtlı değerinden daha fazla amortisman ayrılması veyahut hiç amortisman ayrılmamış olması sebebiyle mali tablolarda 257 ve 630 no.lu hesaplar hatalı olarak görünmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Amortisman ayırma işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılması ve bu suretle mali tablolara doğru veri aktarılması gerekmektedir.

BULGU 5: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıkların Tamamı İçin Amortisman Ayrılmaması

İdarenin muhasebe kayıtlarında, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının borç bakiyesi ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının alacak bakiyesinin eşit olmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının işleyişinin izah edildiği 225'inci maddesinde; kullanılma imkanlarını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarının 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği, mezkûr Yönetmelik'in 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının işleyişinin izah edildiği 229'uncu maddesinde ise; elden çıkarılacak maddi duran varlıklar ile diğer çeşitli duran varlıklar için ayrılmış olan amortisman tutarlarının bu hesaba alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı veya ilgili diğer hesaplara borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Diğer yandan, Amortisman ve Tükenme Paylarını düzenleyen 47 sıra no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde; çeşitli sebeplerle kullanılma imkanlarını yitiren amortisman tabi maddi duran varlıklardan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilenlerin, amortisman tabi tutulmamış kısmının tamamının amortisman tabi tutulacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenmesine karar verilen maddi duran varlıkların amortisman tabi tutulmamış kısmının tamamı amortisman tabi tutulmalı ve yıl sonu tablolarında, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı birbirine eşit olmalıdır.

İdarenin mali tabloları incelendiğinde; 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının borç bakiyesinin 2.426.268,22 TL (297 Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı 2023 yılı boyunca çalışmamıştır.), 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının alacak bakiyesinin 44.672,99 TL; aradaki fark tutarının da 2.381.595,23 TL olduğu anlaşılmıştır. Amortisman kaydının hatalı yapılması sebebiyle mali tablolarda 299 ve 630 no.lu hesaplar 2.381.595,23 TL noksan gözükmemektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabında izlenen maddi duran varlıkların tamamı için amortisman ayrılması gerekmektedir.

BULGU 6: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Kayıtlı Tutarlardan Geçici Kabulü Yapılanların İlgili Varlık Hesabına Aktarılmaması

Cari yılda geçici kabulü yapılmış 5.501.720,25 TL tutarında yol yapım işinin, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmeye devam edildiği ve 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına aktarılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının mahiyetinin izah edildiği 204'üncü maddesinde; bu hesabın, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve umumi giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin tanzim edildiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağı, mezkûr Yönetmeliğin aynı hesabın işleyişinin izah edildiği 205'inci maddesinde; tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere dair tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği, yine aynı Yönetmeliğin 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının işleyişinin izah edildiği 191'inci maddesinde ise; bütçeye gider kaydıyla gerçekleştirilip 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen yeraltı ve yer üstü düzenlerine ilişkin tutarların, yatırımın tamamlanıp geçici kabulün yapılması ile birlikte, bu hesaba borç, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde; “kilit parke yol yapım işi” devam ederken yapılan hakediş ödemelerinin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edildiği, ancak mevzubahis iş nihayete ermesine ve geçici kabul yapılmasına rağmen 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında bu işe dair bulunan 5.501.720,25 TL'nin 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına aktarılmadığı tespit edilmiş olup bu sebeple, bilançoda 258 no.lu hesap 5.501.720,25 TL fazla, 251 no.lu hesap ise aynı tutarda noksan olarak yer almaktadır.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen yapım işlerine dair harcama tutarlarının, geçici kabulün yapılması akabinde alakalı duran varlık hesaplarına aktarılması gerekmektedir.

BULGU 7: Ertelenmiş veyahut Takside Bağlanmış Olan Amme Borcunun Kısa Vadeli Kısımının Uzun Vadeli Yabancı Kaynak Olarak Takip Edilmesi

Bir yıldan daha kısa müddette ödenecek olan ertelenmiş veyahut takside bağlanmış amme borcunun, 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı yerine 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının mahiyetinin izah edildiği 278'inci maddesinde; uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki 438 no.lu hesapta kayıtlı vergi ve diğer yükümlülüklerden dönem sonunda erteleme veya taksitlendirme süresi bir yılın altına inenlerin 368 no.lu hesaba kayıt edileceği, mezkûr Yönetmelik'in 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabının mahiyetinin izah edildiği 322'nci maddesinde ise; ammeye olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya takside bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmın izlenmesi için 438 no.lu hesabın kullanılacağı ifade edilmiştir.

İdarenin mali tabloları ve borçlarına dair vesaik incelendiğinde; 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında kayıtlı vergi ve diğer yükümlülüklerden, dönem nihayeti itibarıyla erteleme veya taksitlendirme süresi bir yılın altına inmiş olanların, 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı yerine 438 Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında izlenmeye devam edildiği anlaşılmıştır. Bu sebeple, bilançoda 438 no.lu hesap 5.495.754,37 TL fazla, 368 no.lu hesap ise aynı tutarda noksan olarak yer almaktadır.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Ammeye olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlardan, dönem nihayeti itibarıyla ödenme süresi bir yılın altına düşmüş olanların, 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Vadesi Geçmiş Olan Vergi ve Diğer Yükümlülüklerin Hatalı Hesaplarda Takip Edilmesi

Vadesi geçmiş olan vergiler ve sosyal güvenlik kesintilerinin, 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı yerine 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı ile 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabında izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabının mahiyetinin izah edildiği 269'uncu maddesinde; mevzuatı icabı amme idarelerince mesul veya mükellef sıfatıyla vergi dairesine ödenmesi icap eden her türlü vergi, resim, harç ve benzeri borç tutarlarının izlenmesi için 360 no.lu hesabın kullanılacağı, mezkûr Yönetmelik'in 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabının mahiyetinin izah edildiği 271'inci maddesinde; sosyal güvenlik mevzuatı hükümlerine göre sosyal güvenlik kurumları adına nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların izlenmesi için 361 no.lu hesabın kullanılacağı, yine aynı Yönetmelik'in 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının mahiyetinin izah edildiği 278'inci maddesinde ise; kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için 368 no.lu hesabın kullanılacağı ifade edilmiştir.

İdarenin mali tabloları incelendiğinde; kanuni süresi içinde ödenmemiş olup geçmiş yıllardan devrederek gelen vadesi geçmiş vergi ve sosyal güvenlik kesintilerinin, 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı yerine 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı ile 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabında izlenmeye devam edildiği tespit edilmiş olup bu sebeple, bilançoda 360 no.lu hesap 3.473.090,69 TL ve 361 no.lu hesap 2.430.328,74 TL fazla, 368.no.lu hesap ise 5.903.419,43 TL noksan olarak yer almaktadır.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Kanuni süresi içinde ödenmemesi sebebiyle vadesi geçmiş vaziyette bulunan vergi ve diğer yükümlülüklerin, 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Amme İdaresinden Olan Faaliyet Alacağının Kişi Alacağı Olarak Takip Edilmesi

İdarenin ifa ettiği faaliyet sebebiyle Sakarya Büyükşehir Belediyesinden olan alacağının, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı yerine 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında takip edildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına dair işlemlerin izah edildiği 111'inci maddesinde; Sayıştay ve diğer mahkemelerce verilip ilgili dairelerden kuruma tebliğ olunan ilamlarla ve teftiş elemanlarının yaptıkları tetkik ve teftiş veya idare amirlerinin yaptıkları murakabeler neticesinde tertip edecekleri raporlarla hâsıl olan alacakların 140 no.lu hesapta takip edileceği, mezkûr Yönetmelik'in 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının mahiyetinin izah edildiği 86'ncı maddesinde ise; mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacakları ile duran varlıklar ana hesap grubu içerisindeki gelirlerden alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan dönem sonunda vadesi bir yılın altına inenler ve bunlardan yapılan tahsilat ve terkinlerin izlenmesi için 120 no.lu hesabın kullanılacağı ifade edilmiştir.

İdarenin mali tabloları incelendiğinde; icra edilen hizmete/işe binaen Sakarya Büyükşehir Belediyesinden olan alacağın, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı yerine kişi alacaklarının takibi için kullanılması lazım gelen 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında takip edildiği tespit edilmiş olup bu sebeple, bilançoda 140 no.lu hesap 193.990,82 TL fazla, 120 no.lu hesap ise aynı tutarda noksan olarak yer almaktadır.

İdare tarafından verilen cevapta, 2024 mali yılında 1974 no.lu yevmiye maddesi ile düzeltme kaydı yapıldığı belirtilmiştir. Ancak bu düzeltme işlemi 2024 yılı mali tablolarına yansiyacak olup 2023 yılı mali tablolarını etkilememektedir.

İdarenin yürüttüğü faaliyetler sebebiyle hâsıl olan alacakların, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: İlam veyahut Teftiş Neticesinde Tespit Edilen Alacakların Muhasebe Kayıtlarında Takip Edilmemesi

Sayıştay ilamına veyahut diğer teftiş elemanlarının icra ettikleri teftiş faaliyeti neticesinde tanzim ettikleri raporlara dayanan kişilerden alacakların, 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına dair işlemlerin izah edildiği 111'inci maddesinde; kişilerden alacakların, Sayıştay ve diğer mahkemelerce verilip ilgili dairelerden kuruma tebliğ olunan ilamlarla ve diğer denetim elemanlarının yaptıkları tetkik ve teftişler veya idare amirlerinin yaptıkları kontroller neticesinde tanzim edecekleri raporlarla hasıl olacağı, bu şekilde hasıl olan alacakların bu ise 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında takip edilmesi icap ettiği, mezkur Yönetmeliğin 140 Kişilerden Alacaklar Hesabının işleyişinin izah edildiği 112'nci maddesinde ise; kişilerden alacak kaydı yapılacağı zaman, bu hesabın borcuna 600 Gelirler Hesabının alacağına kayıt yapılacağı ifade edilmiştir.

Yapılan inceleme neticesinde; Sayıştay ilamına istinaden 33.317,48 TL ve diğer teftiş elemanlarının raporlarına istinaden 229.041,64 TL olmak üzere, yekûn 262.359,12 TL tutarında alacağın 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında takip edilmediği tespit edilmiş olup bu sebeple, mali tablolarda 140 no.lu ve 600 no.lu hesaplar 262.359,12 TL tutarında hatalı olarak yer almaktadır.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sayıştay ilamları veyahut diğer teftiş raporları ile hâsıl olan alacakların, 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Gayrimenkul Mahiyetinde Olan Maddi Duran Varlıkların Doğrudan Giderleştirilmesi

İdare bünyesindeki park ve yeşil alanlarda gayrimenkul olarak bulunan varlıkların, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı yerine 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedildiği ve üç aylık süre nihayetinde 630 Giderler Hesabı vasıtası ile giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 115'inci maddesinde; idarelerce satılmak, imalatta veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da sarf edilmek üzere edinilen ilk

madde ve malzeme, yarı mamul, mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde sarf edilecek veya paraya çevrilecek varlıkların 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında, mezkûr Yönetmelik'in 190'ıncı maddesinde ise; herhangi bir işin gerçekleşmesini sağlamak veya kolaylaştırmak için, yeraltında veya yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçalarının 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında izleneceği ifade edilmiştir.

İdarenin mali tabloları incelendiğinde; bulunduğu park ve yeşil alanın tamamlayıcı bir parçası sayılması lazım gelen ve gayrimenkul vaziyette bulunan park oyun gruplarının, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı yerine 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kayıt edildiği ve kayıt tarihinden itibaren üç ay süre geçtiğinde ise 630 Giderler Hesabı kullanılarak kayıtlardan çıkarıldığı anlaşılmıştır. Bu sebeple, mali tablolarda 251 no.lu hesap ve 630 no.lu hesap 433.532 TL tutarında hatalı olarak yer almaktadır.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Halka açık alanlarda gayrimenkul olarak bulunan ve tahmini faydalanma süresi bir yılın üzerinde olan varlıkların 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Tahsisli Gayrimenkullere Dair Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

İdarenin tahsis ettiği ve tahsisli kullandığı gayrimenkullerin muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 250 Arazi ve Arsalar Hesabının işleyişinin izah edildiği 189'uncu maddesinde, tahsise mevzu edilen arazi ve arsaların; tahsis edilen amme idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500 Net Değer Hesabına alacak, tahsis eden amme idaresine hizmet veren muhasebe birimince ise kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500 Net Değer Hesabına borç kaydedileceği,

Mezkûr Yönetmeliğin 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının işleyişinin izah edildiği 191'inci maddesinde, tahsise mevzu edilen yeraltı ve yerüstü düzenlerinin; tahsis edilen amme idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500 Net Değer Hesabına alacak ve varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarının da 500 Net Değer Hesabına borç, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak, tahsis eden amme idaresine

hizmet veren muhasebe birimince ise kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500 Net Değer Hesabına borç ve varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarının da 500 Net Değer Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği,

Yine aynı Yönetmeliğin 252 Binalar Hesabının işleyişinin izah edildiği 193'üncü maddesinde, tahsis mevzu edilen binaların; tahsis edilen amme idaresine hizmet veren muhasebe birimince kayıtlı değeri üzerinden bu hesaba borç, 500 Net Değer Hesabına alacak ve varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarının da 500 Net Değer Hesabına borç, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak; tahsis eden amme idaresine hizmet veren muhasebe birimince ise kayıtlı değer üzerinden bu hesaba alacak, 500 Net Değer Hesabına borç ve varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarının da 500 Net Değer Hesabına alacak, 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği,

İfade edilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik mucibince yapılacak kayıtlar için kullanılacak olan hesaplar 2023 Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında yer almakta olup İdare tarafından tahsis edilen gayrimenkuller için alakasına göre; 250.02, 251.02 ve 252.02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar Hesaplarının, 500.11 Tahsis Edilen Taşınmazlar Hesabı ve 500.13 Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarları Hesabının kullanılacağı; İdarenin tahsisli olarak kullandığı gayrimenkuller için ise; 250.03, 251.03 ve 252.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesapları ile 500.12 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar hesabının kullanılacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, hem tahsis edilen hem de tahsisli olarak kullanılan gayrimenkullerin muhasebe kayıtlarında takip edilmesinin icap ettiği ve yapılacak olan muhasebe kayıtlarının tahsis etme ve tahsis alma vaziyetine göre farklı olacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede; Belediyenin başka idarelere tahsis ettiği 2 gayrimenkul ve başka idareler tarafından Belediyeye tahsis edilen 28 gayrimenkul için muhasebe kaydı yapılmadığı tespit edilmiş olup bu sebeple, bilançoda 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı ve 500 Net Değer/Sermaye Hesabı hatalı olarak yer almaktadır.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

İdarenin tahsis ettiği veyahut tahsisli olarak kullandığı gayrimenkullerle alakalı muhasebe kayıtlarının yapılması ve bu suretle mali tablolara doğru bilgi aktarılması gerekmektedir.

BULGU 5: İktisadi Değer Taşıyan Yazılım ve Lisans Tedariklerinin Doğrudan Giderleştirilmesi

Cari yılda tedarik edilmiş olan muhtelif bilgisayar yazılımı ve lisanslarının, 260 Haklar Hesabı yerine 630 Giderler Hesabına kaydedildiği ve doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabının mahiyetinin izah edildiği 210'uncu maddesinde; bedeli mukabilinde edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve salahiyetler sebebiyle yapılan ve iktisadi değer taşıyan harcamaların izlenmesi için 260 no.lu hesabın kullanılacağı, mezkûr Yönetmelik'in 268 Birikmiş Amortismanlar Hesabının mahiyetinin izah edildiği 214'üncü maddesinde ise; maddi olmayan duran varlık bedellerinin, kullanılabilecekleri süre içerisinde yok edilmesini izlemek için 268 no.lu hesabın kullanılacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, satın alınan yazılım ve lisans alımlarının 260 Haklar Hesabına kaydedilmeli ve dönem sonunda bu maddi olmayan duran varlıklar için amortisman işlemleri tatbik edilmelidir.

İdarenin mali tabloları incelendiğinde; Belediye tarafından tedarik edilen bazı yazılım ve lisansların, 260 Haklar Hesabında izlenmeyerek 630 Giderler Hesabı vasıtası ile doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiş olup bu sebeple, bilançoda 260 no.lu hesap ve 268 no.lu hesap 146.059 TL tutarında noksan olarak yer almaktadır.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Bedeli mukabilinde tedarik edilen yazılım ve lisansların, 260 Haklar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Bir Yıldan Daha Uzun Bir Sürede Ödeneceği Tahmin Edilen Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Kısa Vadeli Yabancı Kaynak Olarak Takip Edilmesi

2020 yılında ayrılmış olan ve bir yıldan daha uzun bir sürede ödeneceği tahmin edilen kıdem tazminatı karşılığının, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı yerine 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının mahiyetinin izah edildiği 281'inci maddesinde; belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için bu hesabın kullanılacağı, mezkûr Yönetmeliğin 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının mahiyetinin izah edildiği 330'uncu maddesinde ise; ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için bu hesabın kullanılacağı ifade edilmiştir.

İdarenin mali tabloları incelendiğinde; 2020 yılında ayrılmış olan ve uzun vadede ödeneceği tahmin edilen kıdem tazminatı karşılıklarının, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı yerine 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında izlendiği anlaşılmış olup bu sebeple, bilançoda 372 no.lu hesap 142.929 TL fazla, 472 no.lu hesap ise aynı tutarda noksan olarak gözükmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Bir yıldan uzun bir sürede ödeneceği tahmin edilerek ayrılan kıdem tazminatı karşılıklarının, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Karşılık Ayrılmadan Kıdem Tazminatı Ödenmesi ve Bu Ödeme ile Alakalı Hatalı Kayıtlar Yapılması

Belediyeden emekli olması sebebiyle ayrılan işçi personel için karşılık ayırmadan kıdem tazminatı ödendiği ve bu ödemeye dair işlemlerde 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının yanlış kullanıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin 281'inci maddesinde; belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için bu hesabın kullanılacağı, yine mezkur Yönetmeliğin aynı hesaba dair 282'nci maddesinde ise; faaliyet

dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarlarının 372 no.lu hesabın alacağına, ödenen kıdem tazminatlarının ise 372 no.lu hesabın borcuna kayıt edileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre, evvela faaliyet dönemi içerisinde ödeneceği tahmin edilen kıdem tazminatı için karşılık ayrılarak 372 no.lu hesabın alacağına kayıt yapılmalı ve kıdem tazminatı ödemesi ifa edildiğinde ise ödenen meblağ kadar 372 no.lu hesabın borcuna kayıt yapılmalıdır.

Cari yılda gerçekleştirilen kıdem tazminatı ödemeleri incelendiğinde; ayrılmış olan herhangi bir karşılık mevcut değilken 6.278.529,97 TL'lik kıdem tazminatı ödemesi yapıldığı, yapılan bu ödeme işleminin ise mevzuatta belirtildiğinin aksine, 372 no.lu hesap önce borç akabinde de alacak çalıştırılarak muhasebe kayıtlarına yansıtıldığı anlaşılmış olup yıl sonu mali tablolarında hataya sebebiyet vermeyen karşılık ayrılmadan kıdem tazminatı ödemesi yapılması ve bu ödemeye alakalı 372 no.lu hesabın ters kullanılması hususu mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

Faaliyet döneminde ödeneceği tahmin edilen kıdem tazminatları için; öncelikle karşılık ayrılarak 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının alacağına kayıt yapılması ve kıdem tazminatı ödemesi gerçekleştirildiğinde ise 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının borcuna kayıt yapılarak işlemin neticelendirilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Bütçe Emaneti Ödemelerinde Mevzuatta Belirtilen Sıraya Uyulmaması

Nakit kifayetsizliği sebebiyle 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen tutarların ödenmesinde mevzuatta belirlenen sıralamaya riayet edilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar" başlıklı 34'üncü maddesinin ikinci fıkrasında; amme idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödeneceği, ancak, sırasıyla kanunları mucibince diğer amme idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara evleviyet verileceği ifade

edilmiştir.

Mezkûr Kanun'un "Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinin altıncı fıkrasında da; muhasebe yetkililerinin, bu Kanun'un 34'üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki ödemeye dair hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı mesul olduğu belirtilmiştir.

Ayrıyeten, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 320 Bütçe Emanetleri Hesabının mahiyeti ve hesaba dair işlemlerin izah edildiği 248 ve 249'uncu maddelerinde; için mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit kifayetsizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için bu hesabın kullanılacağı; bu hesaptan yapılacak ödemelerin ise mevzubahis tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre olması lazım geldiği hüküm altına alınmıştır.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, idarenin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması sebebiyle bütçe emaneti hesaplarına olarak takip edilen tutarların, mevzuatında belirtilen ödemelere evleviyet vermek şartıyla muhasebe kaydına alınma sırasına göre ödenmesinin icap ettiği ve bununla birlikte bütçe emaneti olarak izlenen mevzubahis tutarların kayda alınma sırasına göre ödenmesinden ise muhasebe yetkilisinin mesul olacağı anlaşılmaktadır.

Nakit kifayetsizliği sebebiyle ödenemeyen ve bütçe emaneti olarak takip edilen borçların incelenmesi neticesinde; benzer mahiyette olmasına rağmen, tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenen, tahakkuk tarihinden itibaren 5-6 ay içerisinde ödenen ve tahakkuk tarihinden itibaren yılı aşan süre geçen ama hiç ödenmeyen borçlar olduğu tespit edilmiş olup bu ödemelerin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmamış olması mevzuata aykırı bir hal teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

Emanet olarak takip edilen borçların ödemesinin, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmasını temin edecek bir takip sistemi kurulması gerekmektedir.

BULGU 9: Kredi Kartlarıyla Yapılan Tahsilatın Ekseriyetinin Mevzuatta Belirtilen Süre İçinde İdarenin Banka Hesaplarına Aktarılmaması

Banka pos cihazları vasıtası ile yapılan kredi kartı tahsilatının ekseriyetinin 20 gün içerisinde İdarenin banka hesaplarına aktarılmadığı görülmüştür.

4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 12'nci ve 16'ncı maddelerine istinaden hazırlanmış olan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği'nin "Uygulama ve kullanılacak araçlar" başlıklı 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında; yurt içinde yerleşik tüm bankalar vasıtasıyla kredi kartları ile yapılan tahsilatın azami 20 gün içerisinde alakalı idarenin amme sermayeli bankadaki hesabına aktarılmasının zaruri olduğu ifade edilmiştir.

Kredi kartı ile yapılan tahsilat incelendiğinde; İdarenin banka hesabına aktarma süresinin umumiyetle 20 günlük müddeti aştığı, bazı vaziyetlerde ise aktarma süresinin 40-50 güne kadar çıktığı anlaşılmıştır. Mevzubahis gecikme hem tahsilattan elde edilen nakit meblağın kullanımını geciktirmiş hem de mevzuata aykırı bir hal teşkil etmiştir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Kredi kartı ile yapılan tahsilatın, İdarenin amme sermayeli bankadaki hesabına, mevzuatta yer alan 20 günlük müddeti aşmayacak şekilde aktarılması gerekmektedir.

BULGU 10: Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi

Sayıştay İlamları Cetvelinde yer alan ve kesinleşmiş tazminine hükmolunan toplam 33.317,48 TL'nin mesul kişilerden tahsili için lazım gelen işlemlerin yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına dair "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 111'inci maddesinde; mahkemeler ve Sayıştay ilamları ile hüküm altına alındığı halde borçlu tarafından rızaen ödenmeyenlerin icra yolu ile tahsil edileceği, Sayıştay ve mahkeme ilamları ile tazmin hükmolunan alacakların, ilamda faizin başlangıcı hakkında hüküm varsa belirtilen tarihten, aksi takdirde karar tarihinden itibaren faize tabi olacağı, Sayıştayca tazmin hükmedilen paralara ait ilamlar kuruma gönderildiğinde, ilamda yazılı miktarlardan kısmen veya tamamen daha önceden kişilerden alacaklar hesabına kaydedilmiş miktarlar ilam tutarından düşüldükten sonra arta kalan miktarların yevmiye ve yardımcı defterlere kaydedileceği, ilamın kesinleştiği bildirilinceye kadar, mesullerden icraya

müracaat edilmeksizin tahsilinin izleneceği, ilamın kesinleştiği bildirilince icra takibine başlanacağı, aynı Yönetmelik'in yine 140 no.lu hesaba dair "Hesabının işleyişi" başlıklı 112'nci maddesinde ise; bu hesapta kayıtlı alacaklar için tahakkuk ettirilen faiz tutarlarının bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "İlamların infazı" başlıklı 53'üncü maddesinde, Sayıştay ilamlarının kesinleştikten sonra doksan gün içerisinde yerine getirileceği ve ilam hükümlerinin yerine getirilmesinden, ilamların gönderildiği kamu idarelerinin üst yöneticilerinin mesul olduğu ifade edilmiştir.

Mezkûr Kanun'un "Kamu idareleri ve görevlilerinin sorumluluğu" başlıklı 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında; hesabı bu Kanun hükümlerine göre zamanında ve tam olarak vermeyen mesuller veya diğer ilgililer ile Sayıştay teftişine giren amme idareleri vazifelilerinden, teftiş ve muhakeme sırasında, istenilen her çeşit bilgi, belge ve defterleri vermeyen, teftiş ve muhakemeyi güçleştirenlerin aylıkları, Sayıştayın istemi üzerine ilgili amme idarelerince, hesabı veya istenen bilgi, belge ve defterleri eksiksiz verinceye kadar yarım olarak ödenir. Yarım aylık kesilmeye başlandığı tarihten itibaren muhasebe yetkilileri en çok üç ay, diğer vazifeliler ise Sayıştayca belli edilen süre içinde yine hesabı veya istenilen bilgi, belge ve defterleri vermez veya teftiş ve muhakemeyi güçleştiren sebepleri ortadan kaldırmazlarsa, bu defa ilgili amme idarelerince mevzuatındaki usule göre vazifeden uzaklaştırılarak haklarında gerekli soruşturma veya kovuşturma yapılacağı belirtilmiş ve aynı maddenin dördüncü fıkrasında ise, Sayıştay ilamlarının infazını izlemeyen ve gereklerini yerine getirmeyenler hakkında da üçüncü fıkradaki hükümlerin tatbik edileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede; 2007 ve 2008 yıllarında Sayıştay tarafından kesin tazminine hükmolunan 33.317,48 TL için tahsilat talebinde bulunulmadığı ve icra takibine başlanılmadığı anlaşılmış olup bu vaziyet mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Sayıştay İlamlarının takibatı ve tahsilatının mevzuatta belirtilen şekilde ve sürede yapılması gerekmektedir.

BULGU 11: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

Belediyenin salahiyet ve mesuliyet alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzerlerine dair geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (s), (ş) ve (z) fıkralarında; "Geçiş Hakkı", "Geçiş Hakkı Sağlayıcısı" ve "İşletmeci" tanımlamaları yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 22'inci maddesinin birinci fıkrasında "Geçiş hakkının kapsamı" belirlenmiş, 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği tanzim edilmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi maksadıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmî Gazete'de "Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Mezkûr Yönetmelik'te, işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların salahiyetli olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren muteber olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi'nde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, belediyeler tarafından, tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmeli ve bu ücretler geçiş hakkını kullanan işletmecilerden tahsil edilmelidir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından geçiş hakkı ücretlerine ilişkin herhangi bir tarife cetveli belirlenmediği, bu gelire dair şimdiye kadar tahakkuk-tahsilat yapılmadığı ve bu vaziyetin belediyenin mühim bir gelirden mahrum kalmasına yol açtığı tespit edilmiştir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

İdare tarafından öncelikle geçiş hakkı ücretlerine dair tarifelerin belirlenmesi ve bu tarifelere istinaden de işletmecilerden geçiş hakkı bedellerinin tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Hayvan Bakımevi İçin Mevzuatta Belirtilen Oranda Kaynak Ayrılmaması

İdareye ait hayvan bakımevinde kullanılmak üzere ayrılmış olan bütçe ödeneğinin, mevzuatta belirtilmiş olan orandan daha düşük oranda ayrıldığı görülmüştür.

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'na 09.07.2021 tarihli 7332 sayılı Kanun ile eklenmiş olan geçici 4'üncü maddede; büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyelerin 31.12.2022, diğer belediyelerin ise 31.12.2024 tarihine kadar hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlü olduğu, belediyelerin bu madde yürürlüğe girdikten sonra üç yıl süreyle hayvan bakımevleri kurmak ve iyileştirme işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayıracağı ve bu oranın büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak tatbik edileceği ifade edilmiştir.

Yukarda yer alan mevzuat hükümlerine göre; Belediye, hayvan bakımevi kurmak ve mevzu bahis bakımevinin faaliyetleri için de 2022, 2023 ve 2024 yılları için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırmak mecburiyetindedir.

Yapılan incelemede; İdare tarafından hayvan bakımevi kurulmuş olduğu görülse de, 2022 yılı kesinleşmiş bütçe geliri 168.420.485,03 TL'nin binde beşi oranına tekabül eden 842.102,43 TL yerine 150.000 TL'lik kaynağın cari yıl hayvan bakımevi ödeneği olarak ayrıldığı anlaşılmış olup bu hal mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup hayvan bakımevi için mevzuatta belirtilen oranda ödenek ayrılmasına 2025 yılı bütçe hazırlık çalışmalarıyla başlanacağı ifade edilmiştir. Hayvan bakımevi için en son kesinleşmiş bütçe gelirinin binde beşi oranında ödenek ayrılması, 5199 sayılı Kanun'da 2022, 2023 ve 2024 yılları için zaruri tutulduğundan ve İdarenin 2025 yılı bütçesinde bu oranda ödenek ayrılması mevzuat cihetinden

bir uygunluk sağlamayacağından, hayvan bakımevi için mevzuatta belirtilen oranda ödenek ayrılması işlemi 2024 yılı için yapılmalıdır.

Hayvanların muhafazası, iyileştirilmesi ve bakımı faaliyetlerinin tesirli bir şekilde icra edilebilmesi için, hayvan bakımevleri ödeneğinin mevzuatta belirtilen oranda ayrılması gerekmektedir.

BULGU 13: Belediye Sınırları İçerisindeki Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması

Hendek Belediyesi hudutları içerisinde faaliyette bulunan bazı işyerlerinin, ruhsat vermeye mâni bir hal olmamasına rağmen işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyette buldukları görülmüştür.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in “İşyeri açılması” başlıklı 6’ncı maddesi ile yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı hüküm altına alınmıştır. Yine aynı maddede, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı belirtilmiştir. Ayrıca 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun’un 2’nci maddesinde ise, işyeri açma ve çalışma ruhsatı işlemlerinden muaf tutulan meslek grupları ve işletmelere yer verilmiştir. Hem 3572 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesine ve hem de İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’in “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesine göre yetkili idarenin, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye olduğu sarihtir.

Belediye hudutları içerisinde bulunan işyerlerinin ruhsat vaziyetlerinin incelenmesi neticesinde; Hendek Belediyesi sınırları içerisinde yer alan 288 işyerinin, işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyetlerine devam ettiği, belediyenin geçmiş yıllardan beri devam ederek gelen bu vaziyet ile alakalı herhangi bir icraatta bulunmadığı ve bu işyerlerinden işyeri açma izni harcı tahakkuk-tahsilatı yapılamadığı tespit edilmiş olup bu hal mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup gerekli işlemlerin yapılacağı ifade edilmiştir.

Belediye hudutları içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyet gösteren işyerleri ile alakalı mevzuatta yer alan hükümlerin tatbik edilmesi gerekmektedir.

BULGU 14: Bazı Gayrimenkullerin İhale Yapılmadan ve Kira Sözleşmesi Bulunmadan Kullandırılması

Henek Belediyesinin geçmişten gelen kiralamaalarında, bazı gayrimenkullerin ihale edilmediği ve kira sözleşmesinin bulunmadığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun,

1'inci maddesinde, “.....belediyelerin..... satım, hizmet....., kira, trampa, mülkiyetin gayri aynı hak tesisi ve taşıma işleri bu kanuna göre yürütülür.”

75'inci maddesinde, “...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.”

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun,

15'inci maddesinin altıncı fıkrasında; “Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.”

18'inci maddesinin (e) fıkrasında; “Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynı hak tesisine karar vermek.”

34'üncü maddesinin (g) fıkrasında; “Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.” şeklinde yer alan tanzimlerde, belediyelerin sahip olduğu gayrimenkullerin kiralanması ve kiralanma sonrası yapılacak işlemler belirlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre, belediyelerin sahip olduğu gayrimenkullerin gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, fuzuli şağilden ecrimisil istenmesi, fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü

Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, gayrimenkulün, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

5393 sayılı Kanun'a göre üç yıla kadar olan kiralamalar encümençe, üç yılı aşanlar ise meclis tarafından yapılmalıdır. Gayrimenkullerin üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği hallerde meclis kararında gayrimenkulün kaç yıllığına kiraya verileceği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Sürenin bitiminde kiracının tahliyesinde 5393 sayılı Kanun'un 15'inci ve 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine göre işlem yapılmalıdır.

Belediyenin sahip olduğu gayrimenkullerin kira dosyaları incelendiğinde, 41 gayrimenkulün, çok uzun süreden beri ihale olmaksızın ve kira sözleşmelerinin bulunmaksızın kullandırıldığı tespit edilmiştir. Kira sözleşmesi bulunmayan kiracılar işgalci olup alınan kira ise ecrimisil mahiyetindedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

İhale yapılmadan ve kira sözleşmesi olmadan üçüncü şahıslara ecrimisil karşılığında kullandırılan gayrimenkullerin, 2886 sayılı Kanun'a göre ihale yapılarak kiralanması gerekmektedir.

BULGU 15: Belediye Tarafından Yapılan Harcamalarda Tasarruf Tedbirlerine Riayet Edilmemesi

İdarenin temsil, tören, ağırlama ve tanıtıma dair muhtelif harcamalarında Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nde yer alan hükümlere uyulmadığı görülmüştür.

30 Haziran 2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tasarruf Tedbirleri" hususundaki 2021/14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nde; Amme kaynaklarının maksadına uygun azami tasarruf prensiplerine riayet edilerek kullanılmasının her amme idaresi ve görevlisi için bir vazife ve aynı zamanda bir mecburiyet olduğu belirtilerek amme idarelerinin harcamalarında tasarruf sağlanması, bürokratik işlemlerin azaltılması ve amme kaynaklarının tesirli, iktisadi ve verimli kullanımına dair olarak tasarruf tedbirlerinin alındığı ifade edilmiştir.

Mezkûr Genelge'nin "Temsil, Tören, Ağırlama ve Tanıtım Giderleri" başlıklı kısmında; Uluslararası toplantılar ile millî bayramlar hariç açılış, konferans, seminer, yıl dönümü ve

benzeri kutlama ve organizasyonlara ilişkin faaliyetler sebebiyle gezi, kokteyl, yemek ve benzeri davetler tertip edilmeyeceği, hediye verilmeyeceği,

Mevzuat gerekleri dışında idarelerin tasarrufları altında bulunan kaynaklardan ajanda, takvim, plaket, hatıra, hediye, eşantiyon basım ve dağıtım türü işler yaptırılmayacağı,

Amme idarelerince mevzuattan kaynaklanan zaruretler icabı yapılan veya idare faaliyetleri ile doğrudan ilgili olan tanıtım giderleri hariç olmak üzere basın ve yayın organlarına ilan-reklam verilmeyeceği,

İfade edilmiştir.

Yapılan incelemede; İdarenin, uluslararası toplantılar ve milli bayramlar haricindeki faaliyetleri sebebiyle; sünnet kıyafeti alınması (41.870 TL), bebek bakım seti alımı (135.593,22 TL) ve ahşap kutu alımı (9.000 TL) gibi hediyelik menkul mal tedarikleri yapmış olduğu, mevzuatta bir zaruret olmamasına rağmen; EYT’li personelden emekli olanlara dağıtılmak üzere plaket (22.040 TL) ve av köpeği müsabakası için plaket (15.000 TL) gibi menkul mal tedarikleri yapmış olduğu ve mevzuattan kaynaklanan zaruri haller icabı olmayan ve idarenin faaliyetleri ile de doğrudan alakalı olmayan; ramazan kutlama (63.000 TL), taziye-bayram kutlama (24.000 TL) ve bayram kutlama (42.000 TL) gibi ilan harcamaları yaptığı tespit edilmiş olup mevzubahis harcamalar mevzuata aykırı bir hal teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

Temsil, tören, ağırlama ve tanıtım kapsamında yapılacak harcamalarda, Tasarruf Tedbirleri Genelgesi’ne uyularak amme kaynaklarının iktisadi ve verimli bir surette kullanılması gerekmektedir.

BULGU 16: 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 22/a ve 22/b Maddelerine Göre Yapılan Tedariklerde Mevzuata Uyulmaması

İdare tarafından 4734 sayılı Kanun’un 22/a ve 22/b maddeleri şümulünde yapılmış olan alımların tamamında; teklif alınmadığı ve fiyat araştırması yapılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 53’üncü maddesine istinaden hazırlanmış olan Kamu İhale Genel Tebliği’nin “İhtiyacın gerçek veya tüzel tek kişiden temini” başlıklı 22.2’nci maddesinde (11.07.2023 tarih ve 32245 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İhale Genel

Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesi yürürlükten kaldırılmış olup bu değişiklik Tebliği'ni 01.02.2024 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.); İdarelerin, 4734 sayılı Kanun'un 22/a maddesinin tatbikatında mal ve hizmet alımlarında, "Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara/Hizmetlere İlişkin Formu" kullanarak ihtiyacın ne sebeple sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğini teferruatlı olarak yazacağı, fiyat araştırması yapacağı, ihtiyaç mevzu malın veya hizmetin mahiyetlerini tarif edeceği ve bu hususlara ilişkin bütün vesaiki standart forma ekleyecekleri ifade edilmiştir.

Yine mezkûr Tebliğ'in "İhtiyacın özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden temini" başlıklı 22.3'üncü maddesinde de (11.07.2023 tarih ve 32245 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesi yürürlükten kaldırılmış olup bu değişiklik Tebliği'ni 01.02.2024 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.); İdarelerin, 4734 sayılı Kanun'un 22/b maddesinin tatbikatında "Tek Kaynaktan Temin Edilen İhtiyaçlara İlişkin Standart Formu" kullanarak ihtiyacın ne sebeple sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğini teferruatlı olarak yazacağı, fiyat araştırması yapacağı, ihtiyaç mevzu mal veya hizmetin mahiyetlerini tarif edeceği ve bu hususlara ilişkin bütün vesaiki standart forma ekleyecekleri belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; mezkûr Kanun'un 22/a ve 22/b maddelerine göre cari yılda yapılan tedariklerin tamamının fiyat teklifi alınmadan ve piyasa fiyat araştırması yapılmadan gerçekleştirildiği tespit edilmiş olup bu hal mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un 22/a ve 22/b maddeleri kapsamında yapılacak alımların, mevzuatta belirtilen şartlara riayet edilerek gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 17: Doğrudan Temin Tedariklerinin Eksiriyetinde Mevzuatta Yer Alan Belge Tanzim Sıralamasına Riayet Edilmemesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d maddesine göre yapılan alımların büyük kısmında, öncelikle fiyat araştırması yapılarak piyasa fiyat araştırma tutanağı tertip edildiği, tedarikin başında hazırlanması icap eden onay vesikasının ise en son tanzim edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesine istinaden hazırlanmış olan Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temine ilişkin açıklamalar" başlıklı 22'nci maddesinin 22.1.1.4. alt maddesinde (11.07.2023 tarih ve 32245 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesi yürürlükten kaldırılmış olup bu değişiklik Tebliği 01.02.2024 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.); 22'nci maddeye binaen ihtiyaçların karşılanmasında evvela onay vesikası tanzim edileceği, buna müteakiben vazifeli kişiler tarafından piyasa fiyat araştırması yapılacağı ve buna ilişkin vesikaların mesnetleri ile beraber onay vesikasına ekleneceği ifade edilmiştir.

İdarenin 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddesi kapsamındaki alımları incelendiğinde; mevzubahis tedariklerin ekseriyetinde, en son tanzim edilmesi lazım gelen piyasa fiyat araştırma tutanağının en evvel tanzim edildiği ve doğrudan temin onay vesikasının ise, tedarik yapılmasına dair onaydan ziyade bir nev'i netice tasdiki olarak tedarik işleminin nihayetinde tanzim edildiği anlaşılmış olup bu hal mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

Doğrudan temin tedariklerinde, önce onay vesikası tanzim edilmesi ve akabinde piyasa fiyat araştırması yapılarak ihtiyacın karşılanması gerekmektedir.

BULGU 18: Parasal Limitin Altında Kalmak Maksadıyla Kısımlara Bölerek Alım Yapılması

İdare tarafından cari yıl içinde gerçekleştirilmiş olan ve benzer mahiyete sahip muhtelif alımların, doğrudan temin hududunun altında kalmak için kısımlara bölünerek 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d maddesine göre tedarik edildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde; eşik değerlerin altında kalmak maksadıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği belirtilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesine dayanılarak hazırlanmış olan Kamu İhale Genel Tebliği'nin "4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendi gereğince ihtiyaçların temini" başlıklı 22.5 maddesinin 22.5.1.2. alt maddesinde (11.07.2023 tarih ve 32245 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik

Yapılmasına Dair Tebliğ ile Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesi yürürlükten kaldırılmış olup bu değişiklik Tebliği'ni 01.02.2024 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.); 4734 sayılı Kanunun 19'uncu maddesine göre açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, 22/d maddesi için öngörülen parasal hududun altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek mahiyetteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle 22/d'ye göre temini, 4734 sayılı Kanunun temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiğinden, bu yönde tatbikatların mesuliyet doğuracağı, aynı Tebliğ'in 22.5.1.3. alt maddesinde ise (11.07.2023 tarih ve 32245 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesi yürürlükten kaldırılmış olup bu değişiklik Tebliği'ni 01.02.2024 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.); İdarelerin bu bent kapsamında temin edeceği ihtiyaçlarını, anılan bentteki parasal hudutlardan hangisini esas almak suretiyle karşılayabileceğinin, ihtiyacı karşılayacak idarenin büyükşehir belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde bulunup bulunmadığına göre belirlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

22/d usulüyle yapılacak olan tedariklere ait parasal limitler her sene Kamu İhale Kurumu tarafından yayınlanmakta olup büyükşehir belediye hudutları dâhilinde bulunan idareler için 2023 yılı 22/d parasal limiti 431.810 Türk Lirası olarak belirlenmiştir. Yani bahsedilen parasal limite kadar olan tedarikler 22/d ile yapılabilecek, bu limitin üstünde kalan tedarikler ise 4734 sayılı Kanunda yer alan münasip ihale usullerinden biriyle yapılacaktır. Büyükşehir hudutları içinde yer alan İdare de 431.810 TL'lik parasal limite tabidir.

Yapılan inceleme neticesinde; temizlik vasıtası kiralınması, damperli kamyon kiralınması, mıcır alınması, beton parke-beton bordür yapım işi, hazır beton alımı ve iş makinesi yedek parçaları alımı gibi tedariklerin cari yıl içinde pek çok defa kısımlara bölünerek 4734 sayılı Kanun'un 22/d usulüyle temin edildiği, bu tedariklerin her birinin ayrı ayrı yekûnunun, 22/d usulü ile alım yapılabilmesi için belirlenmiş mali üst sınır 431.810 TL'yi aştığı ve bu teminlerin ekseriyetinin belediye şirketi olan Türkay Hendek Yatırım Planlama ve Hizmet AŞ'den yapıldığı tespit edilmiş olup bu vaziyet mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

İhtiyaçların rekabet ve eşit muamele ile münasip şartlarda ve zamanında karşılanmasını sağlamak maksadıyla, ihale usulüyle yapılması lazım gelen alımların, kısımlara bölerek tedarik edilmemesi gerekmektedir.

BULGU 19: Parasal Limitin Üzerinde Kalan Akaryakıt Tedariklerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d Maddesine Göre Yapılması

İdare tarafından 04.01.2023 tarihinde 400.479,25 TL, 19.01.2023 tarihinde ise 473.655,60 TL tutarında yapılan ve doğrudan temin (22/d) için belirlenmiş olan mali hududu aşan akaryakıt tedariklerinin, 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddesine göre gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin (d) bendinde; idarenin büyükşehir hududunda olup-olmama haline göre ayrı ayrı belirlenmiş parasal limitleri aşmayan ihtiyaçların, ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulüyle yapılabileceği ifade edilmiş olup yine mezkûr Kanun'un "Eşik değerler ve parasal limitlerin güncellenmesi" başlıklı 67'nci maddesinde ise; bu Kanunda belirtilen eşik değerler ve parasal limitlerin bir önceki yılın toptan eşya fiyat endeksi esas alınarak Kamu İhale Kurumu tarafından güncelleneceği ve her yıl 1 Şubat tarihinden geçerli olmak üzere aynı tarihe kadar Resmî Gazetede ilân edileceği belirtilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesine istinaden hazırlanmış olan Kamu İhale Genel Tebliği'nin "4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendi gereğince ihtiyaçların temini" başlıklı 22.5 maddesinin 22.5.1.1. alt maddesinde (11.07.2023 tarih ve 32245 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesi yürürlükten kaldırılmış olup bu değişiklik Tebliğ'i 01.02.2024 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.); 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddesinde belirlenen parasal limitlere bağlı olarak yapılacak ihtiyaç teminlerinde, piyasada yapılan fiyat araştırması neticesinde öngörülen parasal limitin aşılabacağı tespit edilmesi halinde, ihtiyacın mezkûr Kanun'un ilgili hükümlerine göre ihale yoluyla temin edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un 22/d maddesi kapsamında yapılacak tedarikler için 01.02.2022-31.01.2023 tarihleri arasında muteber olan mali hudutlar Kamu İhale Kurumu tarafından yayımlanmış olup 22/d mali hududu, büyükşehir belediye hudutları dahilinde bulunan idareler için 218.395 TL ve diğer idareler için ise 72.752 TL olarak belirlenmiştir. Büyükşehir belediyesi sınırları içinde yer alan İdare de 218.395 TL'lik parasal limite tabidir.

İdare, 04.01.2023 tarihinde 400.479,25 TL ve 19.01.2023 tarihinde ise 473.655,60 TL tutarında akaryakıt alımını 4734 sayılı Kanun'un 22/d usulüyle gerçekleştirmiştir. Tedarik

tarihleri itibariyle geçerli olan 22/d mali hududu 218.395 TL'nin üzerinde kalan mevzubahis alımların, anılan Kanun'da yer alan ihale usulleri yerine 22/d kapsamında yapılması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

İhtiyaçların rekabet ve eşit muamele ile münasip şartlarda ve zamanında karşılanmasını sağlamak amacıyla, ihale usulüyle yapılması lazım gelen alımların, doğrudan temin usulü ile tedarik edilmemesi gerekmektedir.

BULGU 20: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/f maddesi ve 22/d maddesinde belirtilen parasal hudutlar dâhilinde yapılan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin harcamaların yıllık yekûnunun, 2023 yılı bütçesine bu maksatla konulan ödeneklerinin %10'unu, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aştığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde; *"Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dâhilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz."* hükmü yer almaktadır.

Mezkûr Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde, idarelerin yaklaşık maliyeti 1.439.543 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulü ile temin edebileceği; "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise, büyükşehir belediyesi hudutları dâhilinde bulunan idarelerin 431.810 TL'yi, diğer idarelerin 143.845 TL'yi aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlarının ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulü ile karşılanabileceği belirtilmektedir.

Buna göre, Kanun kapsamındaki idareler, hem 21'inci maddenin (f) bendi, hem de temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iâşeye ilişkin alımlar hariç 22'nci maddenin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu maksatla

konulan ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadan aşamayacaklardır.

31.12.2020 tarih ve 31351 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan "4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin (ı) Bendi Kapsamında Yapılacak Başvurulara İlişkin Tebliğ" in "Genel esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin 2'nci fıkrasında; Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendine göre, Kanun kapsamında yer alan ve bütçe sahibi olan kamu idarelerinin; Kanun'un gerek 21'inci maddesinin (f) bendi, gerekse temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyle ilişkin alımlar hariç 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında yapacakları harcamalarda, bütçelerine bu maksatla konulan ödeneklerin %10'unu Kurulun uygun görüşü olmadan aşmayacağı, bu oran aşılarak Kuruma yapılan başvuruların reddedileceği,

3'üncü fıkrasında ise Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ve 22'nci maddesinin (d) bendine göre ihtiyaçların temininde bütçe sahibi olan kamu idareleri tarafından, yıllık bütçelerine bu maksatla konulan toplam ödenek tutarının dikkate alınacağı; mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine bu amaçla konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranının hesaplanacağı,

İfade edilmiştir.

Yapılan incelemede, 4734 sayılı Kanun'un 21'inci maddesinin (f) bendi ile 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan mal alımları, hizmet alımları ve yapım işlerinde, aşağıdaki tablodan görüleceği üzere bütçeye bu maksatla konulan ödeneklerinin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiş olup bu vaziyet mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Tablo 12: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Harcamalarda Ödenek Hududu Aşımı Tablosu

Harcama Kalemleri	2023 Yılı Toplam Ödenek Tutarı (TL) (A)	Toplam Ödenek'in % 10'u (Sınır) (TL) (B=A*%10)	22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (TL) (C)	Sınırı Aşan Tutar (TL) (D=C-B)	22/d ve 21/f Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı/Toplam Ödenek Tutarı (C/A)
Mal Alımı	41.975.000,00	4.197.500,00	39.102.170,03	34.904.670,03	0,93
Hizmet Alımı	44.508.000,00	4.450.800,00	71.949.103,87	67.498.303,87	1,62
Yapım İşi	189.175.000,00	18.917.500,00	156.217.646,49	137.300.146,49	0,83

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında gerçekleştirilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, her biri için ayrı ayrı bütçeye bu maksatla konulan ödeneklerinin %10'u tutarındaki hududun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşılmaması gerekmektedir.

BULGU 21: Bazı Mal Alım İhalelerinde Teknik Şartnamede Belirtilen Hususlara Riayet Edilmemesine Rağmen Kabul Yapılmış Olması

“Hazır Beton Alımı” ve “Çocuk Oyun Parkı Mal Alımı” işlerine ait teknik şartnamelerde, tedarik edilecek olan malların; bazı standart değerlere ve bazı kalite vesaikine (TSE, ISO vb.) sahip olması zarureti belirtilmiş olmasına rağmen, bu şartlar sunulmadan/sağlanmadan yapılan mal teslimatının İdare tarafından kabul edildiği ve ödeme yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesine istinaden hazırlanmış olan Mal Alım İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin “Teknik şartname” başlıklı 14'üncü maddesinde; alınacak malın teknik kıstaslarının ve hususiyetlerinin, ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamede tanzim edileceği, yine teknik şartnamede, varsa ulusal standart ve dengi uluslararası standartlara uygunluğu sağlamaya dair tanzim yapılabileceği ifade edilmiştir. Yine mezkûr Kanun'un 53'üncü maddesine istinaden hazırlanmış olan Mal Alımları Denetim Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelik'in “Komisyonun görev ve sorumlulukları” başlıklı 7'nci maddesinde ise; yüklenici tarafından idareye teslim edilen malın veya yapılan işin ihale dokümanında belirtilen şartlara münasip olup olmadığının muayene ve kabul komisyonunca tetkik edileceği belirtilmiştir.

-“Hazır Beton Alımı” işinde;

Teknik şartnamenin 2.2 33'üncü maddesinde, agregaların, GR ENE 126200 200 E, PR EN 13055-1 1997 ve TS EN 206 Mac 5-1-1'e uygun olacağı,

Teknik şartnamenin 2.2 34'üncü maddesinde, karma suyunun, beton için FS 766,727'ye uygunluğunun ispatlanacağı,

Teknik şartnamenin 2.2 35'inci maddesinde, künyeye katkı maddelerinin EN 934-2'ye uygunluğunun ispatlanacağı,

Teknik şartnamenin “Ambalajlama ve Etiketleme” başlıklı 5’inci maddesinde, betonun şartname ve EN 206-1’e uygunluğunun belgeleneceği

Hususları yer almaktadır.

-“Çocuk Oyun Parkı Mal Alımı” işinde;

Teknik şartnamenin “Tek Direkli Basketbol Potası” kısmında, kompozit malzemenin TS EN ISO 14125, TS EN 59, EN ISO 62, TS EN 710, ISO 175 ve TS EN ISO 14125 yer alan kıstasları taşıyacağı,

Teknik şartnamenin “Açık Alan Spor Aletleri” kısmında, boru tapasının TSE standartlarına uygun malzemeden imal edileceği,

Teknik şartnamenin “40x40x2 Cm Sbr Kauçuk” kısmında, kauçuk malzemelerin TSE EN 1176-1/TS EN 1177, TS ISO 1853, TS EN ISO 527-4, TS EN 14157:2017, TS 11900 EN 1399, Ftalat Testi, OHSAS 18001:2007 belgesi, ISO 14001:2004 belgesi, ISO 9001:2008 belgesi, ISO 10002:2014 belgesi ve UL94’e sahip olacağı

Hususları yer almaktadır.

Yapılan incelemede; mevzubahis işlere ait teknik şartnamelerde yer alan standart değerleri taşıdığını gösteren belge ve kalite belgesi olmadan yüklenici firmalar tarafından mal teslimatı yapıldığı ve bu teslimatın İdare tarafından kabul edildiği görülmüş olup bu vaziyet mevzuata aykırı bir hal teşkil etmiştir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

İhale usulü ile gerçekleştirilen mal tedariklerinde, teslim alınan malların teknik şartnamede yer alan hususlara uygunluğunun incelenmesi ve bunun akabinde kabul işlemi yapılması gerekmektedir.

BULGU 22: Mal Alım İşine Ait Teslimler/Muayeneler Esnasında Muayene ve Kabul Komisyonunun Hazır Bulunmaması

10.836.000 TL bedelli “Motorin Mal Alımı İş” kapsamında yüklenici tarafından Belediyenin akaryakıt deposuna yapılan teslimatta, üç kişiden teşekkül eden muayene ve kabul

komisyonunun hazır bulunmadığı ve teslimata/muayenelere nezaret etmeyen bu komisyon tarafından tutanak tanzim edilerek kabul işlemi yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesine istinaden hazırlanmış olan Mal Alımları Denetim Muayene ve Kabul İşlemlerine Dair Yönetmelik'in "Komisyonun görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesinde; muayene ve kabul komisyonu üyelerinin her muayenede hazır bulunmak zorunda olduğu ve bu komisyonun, yüklenici tarafından idareye teslim edilen malın veya yapılan işin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığını tetkik edeceği ifade edilmiştir.

"Motorin Mal Alımı İşi"nde; üç kişilik muayene ve kabul komisyonu kurulmuş olmasına rağmen, bu komisyonun teslimlerin/muayenelerin hiçbirinde fiilen bulunmadığı ve teslim/muayene esnasında hazır bulunmayan bu komisyon tarafından aynı gün muayene kabul tutanağı tanzim edilerek kabul işleminin yapıldığı, teslimlere dair fişlerden ve belgelerden anlaşılmış olup bu vaziyet mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

Muayene ve kabul komisyonun, malın teslimi/muayenesi esnasında hazır bulunması ve bu şekilde malın ihale dokümanına uygunluğunun tetkik edilerek kabul işleminin yapılması gerekmektedir.

BULGU 23: Ön/Kesin Proje Mevcut Olmamasına Rağmen Yapım İşi İhalesine Çıkmış Olması

Yol yapım/tadilat işlerinin tamamında herhangi bir ön proje veyahut kesin proje hazırlanmamasına rağmen birim fiyat teklif alınması suretiyle ihale yapıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (c) bendinde; yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamayacağı, ihale mevzu yapım işinin özgün mahiyette ve karmaşık olması sebebiyle teknik ve malî hususiyetlerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği hallerde ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği, uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılmasının zorunlu olduğu, ancak, doğal afetler sebebiyle uygulama projesi yapılması için kafi süre bulunmayan yapım işlerinde,

ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması sebepleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği ifade edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesine istinaden hazırlanmış olan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Yaklaşık maliyetin hesaplanmasına esas miktarların tespiti" başlıklı 9'uncu maddesinin (b) bendinde; bina işlerinde uygulama projesi, diğer işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımları için uygulama projesi, yapılamayan kısımları için kesin proje, ihale mevzu işin özgün mahiyette ve karmaşık olması sebebiyle teknik ve malî hususiyetlerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği hallerde ise ön ve/veya kesin projenin hazırlanmasının zaruri olduğu ve yaklaşık maliyetin mevzubahis projelere istinaden hesaplanmasının icap ettiği belirtilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun "Sözleşme türleri" başlıklı 6'ncı maddesinin (c) bendinde; yapım işlerinde; ön veya kesin projelere ve bunlara ilişkin mahal listeleri ile birim fiyat tariflerine, mal veya hizmet alımı işlerinde ise işin teferruatlı hususiyetlerine istinaden; idarece hazırlanmış cetvelde yer alan her bir iş kaleminin miktarı ile bu iş kalemleri için istekli tarafından teklif edilen birim fiyatların çarpımı neticesi bulunan toplam bedel üzerinden birim fiyat sözleşme tanzim edileceği hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; yapım işlerinde ihaleye çıkılabilmesi için kati surette proje tanzim edilmesi icap ettiği, işin mahiyetine göre ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği, ön/kesin proje üzerinden ihaleye çıkılan yapım işlerinde yaklaşık maliyetin bu projeler üzerinden hesaplanacağı ve bu işler için birim fiyat sözleşme imzalanacağı anlaşılmaktadır.

Yapılan inceleme neticesinde; İdarenin cari yılda gerçekleştirdiği veyahut ödemesini cari yılda yaptığı yol yapım/tadilat işlerinin tamamında, ön veyahut kesin proje olmadan birim fiyat teklif alınması suretiyle ihaleye çıktığı tespit edilmiştir. Proje olmaksızın ihaleye çıkılmış olması, yaklaşık maliyetin sıhhatli bir şekilde hesaplanamaması ve yapılacak işin mahiyetinin sarıh bir şekilde ortaya konamamasına sebep olup bu vaziyet mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

Birim fiyat teklif alınmak suretiyle ihale edilecek yapım işlerinde ön/kesin proje hazırlanması gerekmektedir.

BULGU 24: Bazı Yapım İşlerinde Kesin Kabul Tarihlerinden Daha Evvel Tarihlerde Sona Erecek Kesin Teminat Mektupları Alınmış Olması

“Sakarya Hendek Belediyesi İlçe Halk Kütüphanesi Tadilat Yapım İşİ” ve “Kilit Parke Yol Yapım İşİ”nde yüklenici firmalardan alınan teminat mektuplarının, sözleşmelerde belirtilen geçici kabul ile kesin kabul arasındaki teminat süresini karşılamadığı ve bu teminat mektuplarının süresinin kesin kabul tarihinden daha evvel sona erecek olduğu görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 53’üncü maddesinde istinaden hazırlanmış olan Yapım İşİ İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “Teminat süresi” başlıklı 42’nci maddesinde; geçici kabul ile kesin kabul tarihi arasında geçecek sürenin teminat süresi olduğu ve yapım işlerinde teminat süresinin, sözleşmesinde aksine bir hüküm yoksa on iki aydan az olamayacağı belirtilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun “Kesin teminat ve ek kesin teminatların geri verilmesi” başlıklı 13’üncü maddesinin (a) bendinde; yapım işlerinde kesin teminatın, varsa eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının onaylanmasından sonra yarısının, Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesi getirilmesi ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından sonra da kalanının yükleniciye iade edileceği ifade edilmiş olup kesin kabul tarihinde, yüklenici tarafından sunulan kesin teminat mektubunun geçerli olması icap ettiği belirtilmiştir.

-“Sakarya Hendek Belediyesi İlçe Halk Kütüphanesi Tadilat Yapım İşİ”nde;

İşe ait ihale dokümanının ve hakediş vesaikinin incelenmesi neticesinde; sözleşmenin 20’nci maddesinde; geçici kabul ile kesin kabul tarihleri arasında geçen süre olan teminat süresinin 12 ay olarak belirlendiği, 2023 yılı nihayeti itibarıyla işin henüz tamamlanmadığı ve geçici kabulünün de yapılmadığı, geçici kabulün en erken 2024 yılında yapılabilecek olması sebebiyle kesin kabulünde 2025 yılında yapılabileceği, yüklenici firma tarafından sunulan kesin teminat mektubunun ise kesin kabulün yapılması beklenen tarihten daha evvel bir tarih olan 29.11.2024 tarihine kadar muteber olduğu anlaşılmıştır. Yüklenici tarafından sunulan kesin teminat mektubunun süresinin, kesin kabul tarihinden daha önce sona erecek olması mevzuata aykırı bir hal teşkil etmektedir.

-“Kilit Parke Yol Yapım İşi”nde;

İşe ait ihale dokümanının ve hakediş vesaikinin incelenmesi neticesinde; sözleşmenin 20’nci maddesinde; geçici kabul ile kesin kabul tarihleri arasında geçen süre olan teminat süresinin 12 ay olarak belirlendiği, iş artışı sebebiyle süre uzatımı verilmesinden ötürü işin geçici kabulünün 23.05.2023 tarihinde yapıldığı ve kesin kabul tarihinin 23.05.2024 olduğu, yüklenici firma tarafından sunulan kesin teminat mektubunun meriyet tarihinin ise kesin kabul tarihinde daha evvel bir tarih olan 30.04.2024 olduğu anlaşılmıştır. Yüklenici firmaya iş artışı sebebiyle süre uzatımı verilmiş olup bu vaziyet geçici kabul tarihinin ötelenmesine ve yükleniciden alınan kesin teminat mektubunun meriyetinin kesin kabul tarihinden daha evvel sona erecek olmasına yol açmıştır. Yüklenici tarafından sunulan kesin teminat mektubunun süresinin, kesin kabul tarihinden daha önce sona erecek olması mevzuata aykırı bir hal teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

Yapım işlerinde yüklenicilerden alınacak olan kesin teminat mektuplarının, işlere ait kesin kabul tarihinde geçerli olması ve kesin kabul tarihinden evvel geçerliliğinin sona ermemesi gerekmektedir.

BULGU 25: Kilit Parke Yol Yapım İşi İhalesinde Mevzuata Aykırılıklar Bulunması

14.784.000 TL bedelli ve açık ihale usulü ile gerçekleştirilen “Kilit Parke Yol Yapım İşi”nde birden fazla hususta mevzuata aykırı vaziyetler olduğu görülmüştür.

a) Öngörülemeyen Bir Hal Mevcut Değilken ve İşe Dair Süre Bitmişken İş Artışı Yapılması

Birim fiyat teklif alınarak ihale edilen “Kilit Parke Yol Yapım İşi”nde herhangi bir beklenmeyen hal mevzubahis değilken %20 oranında iş artışı yapıldığı ve bu iş artışının 18.04.2023 olan iş bitiş tarihinden daha sonra olacak şekilde 04.05.2023 tarihinde gerçekleştirildiği görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun “Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi” başlıklı 24’üncü maddesinde; mal ve

hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen haller sebebiyle bir iş artışının zaruri olması halinde, artış mevzu olan için;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya iktisadi olarak mümkün olmaması,

Şartlarıyla, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale işlerde sözleşme bedelinin %20'sine kadar, süre hariç sözleşme ve ihale dokümanındaki hükümler çerçevesinde aynı yükleniciye yaptırılabilceği ifade edilmiştir.

Yine 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 53'üncü maddesinde istinaden hazırlanmış olan Yapım İşi İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesinin mezkûr Kanun'un 24'üncü maddesi ile aynı başlığı taşıyan 21'inci maddesinde de, iş artışı ile alakalı olarak birebir aynı hükümler yer almakta olup işe ait sözleşmenin 27'nci maddesinde de, Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 21'inci maddesine göre iş artışı yapılacağı belirtilmiştir.

Mevzubahis yapım işine dair ihale dokümanı ve hakediş vesaiği incelendiğinde; işe dair herhangi bir öngörülemeyen hal mevcut olmamasına rağmen sözleşme bedelinin %20'si oranında iş artışı yapıldığı, iş artışına dair onay belgesinde herhangi bir izahat yer almadığı ve bu iş artışının sözleşmeye göre işin bitirilmesi icap eden tarih olan 18.04.2023'ten daha sonraki bir tarih olan 04.05.2023 tarihinde yapıldığı ve yüklenici firmanın bu iki tarih arasındaki zaman zarfında iş artışı ve süre uzatımı kararı olmadan çalıştırıldığı görülmüş olup bu vaziyetler mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

Yapım işlerinde; yalnızca öngörülemeyen bir halin hâsıl olması şartıyla iş artışı yapılması ve bu iş artışının sözleşmede yer alan iş bitiş tarihine kadar olan süre içerisinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

b) Önceki Kilit Parke Yol Yapım İşi İhalesi Neticelenmeden Yeni Kilit Parke Yol Yapım İşi İçin İhale Onay Belgesi Tanzim Edilmiş Olması

İdare tarafından "Kilit Parke Yol Yapım İşi" için 08.09.2022 tarihinde yapılan ihale teklif gelmemesi sebebiyle iptal edilmiş olup mevzubahis ihalenin nasıl neticeleneceği belli

değilken, 06.09.2022 tarihinde aynı iş için tekrardan ihale onay belgesi tanzim edilerek ihaleye çıkılmış olduğu görülmüştür.

Mevzubahis yapım işi için evvela 08.09.2022 tarihinde açık ihale yapılmış olup bu ihaleye herhangi bir teklif gelmemesi sebebiyle ihale iptal edilmiştir. Teklif gelmediği hallerde ihalenin iptal edileceği hususu gayet sarih olmakla birlikte henüz bu işe ait 08.09.2022 tarihli ihale yapılmadan, 06.09.2022 tarihinde aynı iş için tekrardan ihale onay belgesi tertip edilerek ihaleye çıkılmıştır. Bir iş için yapılacak olan ihale henüz neticelenmeden aynı iş için tekrar ihaleye çıkılması hayatın olağan akışına aykırıdır.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

Bir işe ait ihalenin neticesi belli olmadan aynı iş için tekrardan ihaleye çıkılmaması gerekmektedir.

c) İhale Kapsamında İşin İcra Edilmesi ile Doğrudan Alakası Olmayan Vasıta Temin Edilmesi

Bir adet vasıtanın “Kilit Parke Yol Yapım İşİ”ne dahil edilerek temin edildiği ve işin yürütülmesi ile doğrudan alakası bulunmayan bu vasıtanın başka maksatlarla kullanıldığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 53’üncü maddesine istinaden hazırlanmış olan Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Yapım işinin yürütülmesinde ihtiyaç duyulan araç, gereç ve malzemelerin yüklenicilere aldırılması” başlıklı 49’uncu maddesinde; ihale mevzu iş kapsamında yer almayan hususların yerine getirilmesinin yükleniciden istenilemeyeceği, ancak ihale mevzu işin yürütülmesi ile doğrudan alakalı olması, kullanım süre ve şekillerinin ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, ihale dokümanında vasıta, alet ve malzemelerin yüklenici tarafından temin edileceğine ilişkin tanzim yapılmasının mümkün olduğu belirtilmiştir.

Mezkûr Tebliğ’de yer alan tanzimden anlaşılacağı üzere, ihale dokümanlarında işin yürütülmesiyle doğrudan ilgisi bulunmayan vasıta, alet ve malzemenin yüklenicilerden temin edileceğine ilişkin tanzimlere yer verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Mevzubahis yapım işine ait vesaik incelendiğinde; teknik şartnamenin 4.3 ve sözleşmenin 23.4 maddesinde, yapım işlerinin teftişi maksadıyla yükleniciden bir adet 4x4 pick-up talep edildiği, bu vasıtanın işin icra edilmesi ile doğrudan alakalı olmadığı ve yüklenici

firma tarafından idareye sunulan bu vasıtanın yapım işinin teftişi dışında başka maksatlarla da kullanıldığı anlaşılmış olup bu vaziyet mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

Yapım işlerine ait ihale vesaikinde; işin ifası ile doğrudan alakalı olmayan vasıtaların yükleniciden temin edileceğine dair tanzime yer verilmemesi gerekmektedir.

BULGU 26: Sunduğu İş Deneyim Belgesi İdari Şartnameye Uygun Olmayan İsteklinin İhale Dışı Bırakılmamış Olması

25.861.000 TL bedelli olup açık ihale usulü ile EKAP (Elektronik Kamu Alımları Platformu) üzerinden gerçekleştirilen “Sakarya Hendek Belediyesi İlçe Halk Kütüphanesi Tadilat Yapım İşi”nde, işe ait idari şartnamede yer alan şartları taşımayan iş deneyim belgesi sunan istekli firmanın ihale dışı bırakılmadığı ve ihaleye tek teklif veren olan bu firma ile sözleşme imzalandığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 53’üncü maddesine istinaden hazırlanmış olan Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin “Elektronik ihale” başlıklı 60/A maddesinde; EKAP üzerinden e-teklif alınarak yapılan ihalelerde, Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği’nin ekinde bulunan “Yeterlik Bilgileri Tablosu Sunulan ve Tekliflerin Elektronik Ortamda Alındığı İhalelerde Uygulanacak Tip İdari Şartname” ve ilgili yönetmelikler ekinde bulunan diğer standart formlar kullanılacağı ifade edilmiştir.

Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği’nin ekinde bulunan Yeterlik Bilgileri Tablosu Sunulan ve Tekliflerin Elektronik Ortamda Alındığı İhalelerde Uygulanacak Tip İdari Şartnamenin “Mesleki ve teknik yeterliğe ilişkin belgeler ve bu belgelerin taşınması gereken kriterler:” başlıklı 7.5. maddesinin 12 numaralı dipnotunda; isteklilerin mesleki ve teknik kifayetinin belirlenmesine ilişkin olarak 4734 sayılı Kanunun 10’uncu maddesinde belirtilen; şekli ve muhtevası ise ilgili uygulama yönetmeliğinde düzenlenen bilgi ve belgelerden, ihalelerinin hususiyetlerine uygun olarak istenecek bilgiler ile sağlanması gereken kıstasların belirlenerek 7.5. maddesine yazılacağı belirtilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “İhaleye katılımı yeterlik kuralları” başlıklı 10’uncu maddesinde; istekli tarafından amme veya özel sektöre bedel ihtiva eden bir sözleşme kapsamında taahhüt edilen ihale mevzu iş veya benzer işlere ilişkin olarak iş deneyim belgesi

istenebileceği ve bu maddede belirtilen bilgi ve belgeleri vermeyen veya yanıltıcı bilgi ve/veya sahte belge verdiği tespit edilen isteklilerin ihale dışı bırakılacağı hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; isteklilerden, ihale mevzu iş veya benzer işe dair olarak idari şartnamede yer verilmek suretiyle mesleki kıfayetlerini gösterecek iş deneyim belgesi istenebileceği ve istenilen bu belgeyi idari şartnameye uygun olarak sunmayanların ihale dışı bırakılacağı anlaşılmaktadır.

İşe ait idari şartname incelendiğinde; bu şartnamenin “Mesleki ve teknik yeterliğe ilişkin belgeler ve bu belgelerin taşınması gereken kriterler:” başlıklı 7.5. maddesinde; isteklinin, yurt içinde veya yurt dışında kamu veya özel sektöre bedel ihtiva eden bir sözleşme kapsamında taahhüt edilen ihale mevzu iş veya benzer işlere ilişkin olarak iş deneyimini gösteren belgeleri sunmak mecburiyetinde olduğu ve bu belgelerin, istekli tarafından teklif edilen bedelin %50’sinden az olmamak üzere, ihale mevzu iş veya benzer işlere ait tek sözleşmeye ilişkin olması gerektiği ifadesinin yer aldığı görülmüştür.

İsteklinin sunduğu iş deneyim belgesi incelendiğinde; isteklinin, hem iş sahibi hem de yüklenici olarak kendisinin görüldüğü mesken yapımına dair Pamukova Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü’nden alınmış bir belgeyi iş deneyim belgesi olarak sunduğu tespit edilmiştir. İsteklinin kendi kendisiyle sözleşme yapması, kendisine karşı bir taahhütte bulunması ve bunun karşılığında yine kendisine karşı bir borç altına girmesi mümkün olmayıp iş deneyim belgesinin tarafları olmayan bir sözleşme kapsamında tanzim edildiği, bedel ihtiva eden bir sözleşme kapsamında gerçekleştirilmiş bir işe ilişkin olmadığı anlaşılmıştır.

İdari şartnamede yer alan bir sözleşme kapsamında taahhüt edilen işe dair iş deneyim belgesi sunma zarureti yerine getirmeyen isteklinin ihale dışı bırakılması lazım gelirken, ihalenin bu istekli üzerine bırakılarak sözleşme imzalanmış olması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

İdare tarafından verilen cevapta, bulguya iştirak edilmiş olup bundan sonra, mevzubahis hususta daha dikkatli olunacağı ifade edilmiştir.

İdari şartnamede belirtilen şartları taşımayan iş deneyim belgesi sunan isteklilerin ihale dışı bırakılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bazı Taşınmazların İhale Yapılmadan ve Kira Sözleşmesi Bulunmadan Kiraya Verilmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Mevzubahis husus 2023 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde “Bazı Gayrimenkullerin İhale Yapılmadan ve Kira Sözleşmesi Bulunmadan Kullanılması” başlığı ile 14 numaralı bulgu olarak tanzim edilmiştir.
Belediye Sınırları İçerisindeki Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması	2021	Yerine Getirilmedi	Mevzubahis husus 2023 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde “Belediye Sınırları İçerisindeki Bazı İşyerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunması” başlığı ile 13 numaralı bulgu olarak tanzim edilmiştir.
Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Mevzubahis husus 2023 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun Diğer

					Bulgular bölümünde “Sayıştay İlamlarının İnfaz Edilmemesi” başlığı ile 10 numaralı bulgu olarak tanzim edilmiştir.
Taşınmazların Yapılmaması	Cins	Tashihihinin	2021	Yerine Getirilmedi	Mevzubahis husus 2023 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular bölümünde “Mevzuatta Belirtilen İşlemlerin Yapılmaması Sebebiyle Gayrimenkullere Dair Muhasebe Kayıtlarının Gerçeği Yansıtılmaması” başlığı ile 3 numaralı bulgu olarak tanzim edilmiştir.
Taşıt Kiralaması ve Yemek Hizmet Alım İşlerinin Kısımlar Halinde Yıl Boyunca Piyasadan Doğrudan Temin Edilmesi			2021	Yerine Getirilmedi	Mevzubahis husus 2023 yılında da tespit edilmiş olup aynı mahiyette olan ve Hendek Belediyesi 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer alan “Kamu İhale Kanunu'nda Belirlenen Parasal Limitlerin Altında Kalmak Amacıyla Bazı Mal Alımları ile Yapım İşlerinin Kısımlara Bölünmesi” bulgusu ile birleştirilmiş,

			Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde “Parasal Limitin Altında Kalmak Maksadıyla Kısımlara Bölerek Alım Yapılması” başlığı ile 18 numaralı bulgu olarak tanzim edilmiştir.
Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Mevzubahis husus 2023 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde “Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması” başlığı ile 11 numaralı bulgu olarak tanzim edilmiştir.
Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü İle Yapılan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10’unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması	2021	Yerine Getirilmedi	Mevzubahis husus 2023 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde “Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde, Bütçeye Konulan Ödeneğin %10’unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan

			Aşılması” başlığı ile 20 numaralı bulgu olarak tanzim edilmiştir.
Kamu İhale Kanunu'nda Belirlenen Parasal Limitlerin Altında Kalmak Amacıyla Bazı Mal Alımları ile Yapım İşlerinin Kısımlara Bölünmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Mevzubahis husus 2023 yılında da tespit edilmiş olup aynı mahiyette olan ve Hendek Belediyesi 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer alan “Taşıt Kiralaması ve Yemek Hizmet Alım İşlerinin Kısımlar Halinde Yıl Boyunca Piyasadan Doğrudan Temin Edilmesi” bulgusu ile birleştirilmiş, Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde “Parasal Limitin Altında Kalmak Maksadıyla Kısımlara Bölerek Alım Yapılması” başlığı ile 18 numaralı bulgu olarak tanzim edilmiştir.
Tahsisli Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Mevzubahis husus 2023 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular bölümünde “Tahsisli Gayrimenkullere Dair Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması” başlığı ile 4 numaralı bulgu

			olarak tanzim edilmiştir.
Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçeği Yansıtılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Mevzubahis husus 2023 yılında da tespit edilmiş olup Sayıştay Denetim Raporunun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular bölümünde “Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Kayıtlı Tutarlardan Geçici Kabulü Yapılanların İlgili Varlık Hesabına Aktarılmaması” başlığı ile 6 numaralı bulgu olarak tanzim edilmiştir.